

Universitätsbibliothek Wuppertal

**Q. Horatii || Flacci Sermo-||nvm, sev Satyra-||rvm, sev
Eclogarvm libri || duo: Epistolarum li-||bri totidem.**

Horatius Flaccus, Quintus

Francofurti ad Moenum, 1577

18. Ad Lollium

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-306)

A SED TAG. PASCII SI POSS. CORV.] videtur tamen hoc omnium fere auium commune, ut pabulum nactæ, lætitiâ suam cantu, aut voce significant: atque ita cæteras aueis eiusdem generis ad cibi societatem vocent.

ET RIXÆ MVLTQ MINVS, INVIDIÆ QVE] minus cum eo ceteræ rixarentur aues, id est, minus contenderent: minusque ei inuiderent.

BRVNDISIVM COMES, &c.] aliud exponit inferioris amici peccatum, quo is cum superiore amico vnâ iter faciens, vel queritur difficultatem itineris, viâque asperitatem, & frigoris acrimoniam, & pluuiam: vel simulat se iacturam fecisse in itinere, nempe cistam suam esse effractam, & viatica sibi esse furtim adempta, &c.

SVRRENTVM] oppidum in Campania: Brundisium autem in Calabria est.

ET SVBDVCTA VIATICA] id est, aut plorat sibi furtim esse ablata viatica, quæ non sunt ablata.

NOTA REFERT MERETR. ACVM.] imitatur illius meretricis astutias, & calliditates, quæ confingebat nunc sibi catellam esse ereptam, nunc periscelidem, id est, curis ornamentum. simile exemplum est apud Plautum in Truc. aut petit aurum, quod conscissa pallula est, aut emta ancilla, aut aliquod vasum argenteum, aut vasum eneum aliquod, aut lectus dapsilis, aut armariola Græca, aut aliquid semper, quod pereat, debet amans scorto suo. & Ouid. lib. 1. de arte. Quid, cum mendaci damno mestissima plorat? Elapsusq; caua fingitur aure lapis?

CATELLAM] paruulam catenam. T. Liuius lib. 39. Quinctius alter prator suos equites catellis, ac fibulis donauit.

SÆPE PERISC.] periscelis, ornamentum curis. vox mera Græca est.

VTI MOX NVLLA FIDES DAMNIS] ita sæpe mentiens inferior amicus, hoc assequitur, ut, cum vera dicat, ei non credatur. nulla fides adsit, id est, nulla fides habeatur, fides derogetur veris damnis, & veris doloribus. Nam hæc damna erant simulata ac falsa, & ploratus falsi, atque conficti.

C VERISQVE DOLORIBVS] Od. 37. libr. 1. Mentemque lymphatam Mareotico Redegit in veros timores.

NEC SEMEL IRRIS. TRIV.] necis, qui semel irrisus fuit ab eo, qui in triuio sibi crus fractum esse, cum flectu, & lachrymis mentiebatur, orans, ut se quasi claudum attolleret, fidem ei iterum habet.

PLANVM] planus vox est Græca, qua & M. Tull. vitur in Cluentiana. significat autem fallacem, & qui in fraudem alterum inducit. sic Cic. de Staleno iudice. hic ille planus improbissimus, quasi iudiciario passus, contrahit frontem. Theocr. ἐπιπέπυτον, ἐδάδων, id est, escam, qua inescantur pisces πλάνον appellat. idem ἐρωπὶ δραπὶν δῶρα πλάνα. Athen. libr. 14. duobus mobileis planos commemorat Cephalidōrum, & Pantaleōtem: ac de posteriore hæc à Chrysippo lib. 5. πῶς τὸ καλὸν καὶ ἰδόντες scripta esse tradit, ὁ δὲ πλάνος Πανταλέων τελευταῖον μέλλον ἐκάπερον ἢ ὑάλιν καὶ ἰδίαν ἐξυπάτησεν, φήσας μόνον αὐτῷ λέγειν, ὅπου καπρωῖνοι τὸ χροσίον ὥστε μάττω ὑστερον κοινῇ σκαπιοῦται αἰδο-

δαὶ ἐξυπάτησεν. id est, Planus autem Pantaleon, cum iam iam esset moriturus, virumque filium seorsum de cepit, cum vni diceret se ei soli aperire, ubi aurum condidisset, ac defodisset: ita ut illi ambo postea vnâ fodientes, se à patre deceptos esse senserint.

LICET ILLI PLVRIMA] licet planus ille vebertim lacrymetur: licet per Osirim Ægyptiorum Deum iuret. Herodotus in Euterpa, Osirim scribit eundem esse, atque Dionysium. Idemque sentit Tibull lib. 1. eleg. 7. Primus aratra manu solerius fecit Osiris, &c. De Osiride multa Plutarchus in lib. de Iside & Osiride.

TOLLITE] attollite, erigite, ut epist. ad Pisonem, non sit, qui tollere curet. vel tollite equo, aut vehiculo, ut satyr. 6. lib. 2. quem tollere rheda Vellet iter faciens, quod minus placet: quamuis ita loquatur & M. Tull. ep. ad Qu. Fr. lib. 2. sed mea factum est inuisa verecundia, ut te proficiscens non tollerem. Idem off. 3. optauit, ut in curru patris tolleretur. T. Liuius lib. 23. ann. sanctos vehiculis tolli, portariq; iubet.

QVÆRE PEREGRINVM VICINIA] id est, vicini quàm maxima voce possunt, reclamant illi plano, cuius fallacias habent cognitâs: quære peregrinum aliquem, nempe qui te non norit, ut ei fucum facias, nam nos quidem, qui te nouimus, inducere, seu fallere amplius non potes.

18. AD LOLLIVM. 2.

S I bene te noui, metues liberrime Lolli. Scurrantis speciem præbere, professus amicum.

Vt matrona meretrici dispar erit, atque Discolor: infido scurræ distabit amicus.

Est huic diuersum vitio vitium, & prope maius,

Asperitas agrestis, & incöcinna, grauisq; Quæ se commendat tonsa cute, dentibus atris,

Dum vult libertas mera dici, veraque virtus,

Virtus est medium vitiorum, & utrinque reductum.

Alter in obsequium plus æquo pronus, & imi

Derisor lecti, sic nutum diuitis horret: Sic iterat voces, & verba cadentia tollit,

Vt puerum seuo credas dictata magistro Reddere: vel parteis mimum tractare secundas.

Alter rixatur de lana sæpe caprina.

Aaa Propug

- A Propugnat nugis armatus: scilicet ut non
 Sit mihi prima fides: & verè quod placet. ut non
 Acriter elatrem: pretium etas altera fordet.
 Ambigitur quid enim? Castor sciat, an Docilis plus.
 Brundisium Numici melius via ducat, an Appl.
 Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat:
 Gloria quem suprà vireis & vestit, & ungit:
 Quem tenet argenti sitis importuna, famésque:
- B Quem paupertatis pudor, & fuga: diues amicus
 Sæpe decem vitijs instructior odit & horret.
 Aut, si nõ odit, regit: ac, veluti pia mater Plus, quàm se, sapere, & virtutibus esse priorem
 Vult: & ait propè veram mihi contendere noli:
 Stultitiam patiuntur opes. tibi paruula res est.
 Arcta decet sanum comitem toga. desine mecum
 Certare. Eutræpelus, cuicumque nocere volebat,
- C Vestimèta dabat pretiosa. beatus enim iã Cum pulchris tunicis, sumet noua consilia, & spes:
 Dormiet in lucem: scorto postponet honestum
 Officium: nummos alienos pascet: ad imũ Thrax erit: aut olitoris aget mercede caballum.
 Arcanum neque tu scrutaberis ullius umquam:
 Commissumque teges & vino tortus, & ira. (prendes:
 Nec tua laudabis studia, aut aliena re-
- Nec cum venari volet ille, poëmata pandges. (nis, atque
 Gratia sic fratrum geminorum Amphio Zethi dissiluit: donec suspecta se uero Cœcuticuit lyra. fraternis cessisse putatur Moribus Amphion. tu cede potentis amici (gros
 Lenibus imperijs: quotiesque educet in a- Etòlis onerata plagis iumèta, canésque: Surge: & inhumana senium depone camœna:
 Cenes ut pariter pulmenta laborib. emta: Romanis sollenne viris opus, utile fama, Vitaq; & membris: præsertim cum valeas, &
- E Vel cursu superare canem, vel viribus aprum
 Possis. adde, virilia quòd spectiosius arma Non est, qui tractet. scis quo clamore coronæ
 Prælia sustineas cæpestria. deniq; sæuam Militiam puer, & Catabrica bella tulisti Sub duce, qui templis Parthorum signa refixit:
 Et nunc, si quid abest, Italis adiudicat armis.
 Ac, ne te retrahas, & inexcusabilis absis: (Quamuis nil extra numerum fecisse, modumque
 Curas) interdum nugaris rure paterno.
- F Partitur lintreis exercitus: Actia pugna Te duce per pueros hostili more refertur. Aduersarius est frater. lacus, Adria: donec
 Alterutrũ velox victoria fronde coronet. Consentire suis studijs qui crediderit te, Fautor utroq; tuũ laudabit pollice ludũ. Protinus ut moneam (si quid monitoris eges tu:)
 Quid de quoque viro, & cui dicas, sæpe videto.
 Percunctatorem fugito. nam garrulus idem est:

Nec

A Nec retinent patula cōmissa fideliter au-
res:

Et semel emissum volat irreuocabile ver-
bum.

Non ancilla tuum iecur vlceret vlla,
puérve

Intra marmoreū venerandi limen amici:
Ne dominus pueri pulchri, caræve puella

Munere 10 paruo beet: aut incommodus
angat.

Qualem commendes, etiam, atque etiam
aspice: ne mox

Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur: & quondam non dignum tra-

dimus, ergo

B Quem sua culpa premet, deceptus omitte
tueri:

Vt penitus notū si tentent crimina, serues,
Tuteris que tuo fidentem praesidio: qui,

Dente Theonino cū circumroditur: ec-
quid

Ad te post paullo ventura pericula sentis?
Nam tua res agitur, paries cū proxi-

mus ardet:

Et neglecta solent incendia sumere vireis.
Dulcis inexpertis cultura potentis amici:

Expertus metuit, tu, dum tua nauis in al-
to est:

C Hoc age: ne mutata retrorsum te ferat
aura.

Oderunt hilarē tristes, tristēque iocosi:
Sedatum celeres: agilem, nauūmq; re-

missi:

Potores bibuli media de nocte Falerni
Oderunt porrecta negantem pocula:

quamuis

Nocturnos iures te formidare vapores.
Deme supercilio nubē, plerumq; modestus

Occupat obscuri specie, taciturnus acerbi
Inter cūcta leges, & percūctabere doctos,

Qua ratione queas traducere leniter aūū
Ne te sēper inops agitet, vexetq; cupido:

Ne pauor, & rerū mediocriter utiliū spes:

Virtutē doctrina paret, naturāne donet: D
Quid minuat curas: quid te tibi reddat

amicum:

Quid purē tranquillet: honos, an dulce
lucellum,

An secretū iter, & fallentis semita vitæ.
Me quoties reficit gelidus Digentia ri-

uus:

Quem Mandela bibit, rugosus frigore
pagus:

Quid sentire putas? quid credis amice
precari?

Sit mihi quod nunc est, etiam minus:
& mihi viuam,

Quod superest aui, si quid superesse vo-
lunt dij: E

Sit bona librorum, & prouisa frugis in
annum

Copia, ne fluitem dubiæ spe pēdulus horæ.
Sed satis est orare Iouem, qui donat, &

aufert,
Det vitam, det opes: æquum mi animum
ipse parabo.

ME TV S] id est, vitabis, noles, cauebis. mil-
lies admonuimus. lege annotation. ad Od. 2. lib.

2. ibi, *Illum aget penna metuente solui.*

SCVRR. SPEC. PRÆB.] speciem præte fer-
re hominis pabuli causa assentantis. sic loquitur

Brutus ad Ciceron. in epistolis ad Brutum, in ea
cuius initium est, *Particulam litterarum, qui potes*

intueri, que gesseris, simul & ista vel probare, vel ita

demisse, ac facile pati, ut probantis speciem præbeas?

quamquam vulgò legitur habeas? & Iul. Caesar. lib.

3. de bello Gallico. specie, atque opinionem pugnan-

tium præberent. & T. Liuius lib. 3. Annalium, Ro-

man prima luce venientes procul speciem hostiū præ-

buerent. scurra est, ut sup. diximus, qui pabuli causa

potētiori alicui assentatur, & risum mouet. σαμο-

λόρον, & Σαμοτιον vocant Græci. neque verò mul-

tum interest inter scurram, & assentatorem, quem

illi κόλακα nominant: aut, si quid interest, Horatius

tamen hoc loco scurram pro assentatore accipit:

Quemadmodum autem hic poeta scurram, id est,

assentatorem, ab amico distinguit, ac separat, ita

M. Tull. scurram ab oratore faceto, & urbano lib.

2. de oratore ad Quin. frat. his verbis, Temporis

igitur ratio, & ipsius dicacitatis moderatio. & tempe-

rantia, & raritas dictorum distinguit oratorem à

scurra. Iam verò quid intersit inter assentatorem

& amicum, & quomodo alter ab altero discerni

possit, scripserunt Plutarchus, & Maximus Ty-

Arius, oratione 4. & Themistius iunior, oratione 3. Postremò assentatoris mores pulcherrimè descripsit Theophrastus in libello, qui inscribitur, ἠθικὸν καὶ ἐκκρίσιον.

VT MATRONA MERETRICI DISP.] epist. ad Pison. *Effutire leuicis indigna tragœdia versus, Vt festis matrona moueri iussa diebus, Intererit Satyris paullum pudibunda proteruis.*

DISCOLOR] vel dissimili vestitu, vel dissimilibus simpliciter. ego tamen illo modo malo. matronæ enim alio genere vestis vtuntur, aliùmque etiam in vestitu colorem fortassis vsurpant, quàm meretrices.

INFIDO SCVRRÆ] deest sic. est enim hic ἀπίστος, seu redditio similitudinis. *infido* autem id est, ἀπίστος, seu cui non est credendum neque fidendum.

EST HVIC DIVERSVM VITIO] sic Aristot. lib. 2. de morib. ad Nicomach. φίλον, id est, amicum, seu affabilem, medium constituit inter eum, qui omnia loquitur ad voluptatē, numquamque alterius orationem improbat, aut refellit, quem ἀρεσκον, id est, blandum, seu placendi studiosum appellat: & eum, qui in omni sermone & congressu acerbum, atque insuauem se præbet, quem δυσσεύς, & δισκολεον nominat. *Et prope* autem repofui, secutus libros veteres.

INCONCINNA] inuenusta, illepada, insuauis, à societate, & conuictu hominum aliena.

QUÆ SE COMMENDAT TONSA CVTE] quæ ex corporis horrore, asperitate, squallore, illuic, immunditia, laudem aucupatur. Quia quæ tondentur, hirsuta, & pilosa sint necesse est, iccirco per tonsam cutem, totius corporis horridam quandam, & hirsutam asperitatem significat. M. Anton. Muretus dicebat, iccirco per tonsam cutem immunditiam, & squallorem significari, quia eo tempore Romani neque barbam, neque capillum tondebant, præter immundos, & sordidos homines: quod puto esse falsum. nam contrarium est verum, vt perspicuū est, cum ex multis aliis locis, tum ex his versibus Horat. epistol. ad Pison. *Nanciscetur enim pretium, nomēque poeta, Si tribus Anticyris caput insanabile numquam Tonsor Licino commiserit: & iis, qui sunt sat. 3. lib. 2. dije, Damasppe, deaq, Verum ob consiliū donent tonsore. Qui autē putant hoc loco legendū, tōnsa haud cute, falluntur.*

VIRTVS EST MEDIVM VIT.] sic Aristot. virtutes omneis dicit esse μεσότητες, id est, mediocritates, & (vt ita dicam) medietates.

ET VTRIMQVE REDVCTVM] ab vtroque extremo remotum.

ALTER IN OBSEQVIVM PLYS ÆQVO] alter ille, siue assentator, siue scurra, plus æquo officiosus, ita vt facile appareat, arcessitam, & indultria quæ sitam, & simulatam esse blanditiam.

IMI LECTI] in quo ipse accumbit. est enim imus lectus vel infima pars lecti, vel lectus infimus, minúsque honorificus, in quo videlicet discumbunt inferiores amici: quod declarat locus Sueton. in Angusto, *Neq, cenauit vquam, nisi in imo lecto assiderent.* Plautus in Stich. *scis in me dudum esse imi subsellij virum.* ibid. Ergo oratores popu-

Dli, *summates viri, summi accumbent, ego infimatis infimus.* imi igitur lecti derisorem sic accipio, qui se, & eiusdem loci, ordinis que homines derideat. solent enim assentatores, & scurræ de se, quàm maximè fieri potest, detrahere, suæque omnia extenuare, seipso denique deridere: diuiti autem parcere: ei omnia tribuere: eum suspicere, & admirari: vt satyra 4. lib. 1. *Sape tribus lectis videas cenare quaternos: Equibus vnus auet quauis aspergere cunctos, Prater eum, qui prabet aqua, &c.* iam quòd ad summos & imos lectos attinet, lege quæ annotata sunt ad illum versum, *Languidus in cubitum se conuina reponet:* sat. 4. lib. 2. & illum, *Summus ego, Et prope me Viscus, &c.* cum duobus deinceps sequentibus, sat. vlt. eiusd. lib. Hic pertinet versus ex eadem sat. *Inuertunt Alfenis vinaria tota Vibidius, Balatroque, seruis omnibus imis.* imus autem valet idem ferè, quod infimus, aut extremus. lege annot. ad epistol. 2. lib. 2. *talos à vertice pulcher ad imos.*

VOCES] diuitis voces iterat, quasi admirans.

VERBA CADENTIA TOLLIT] verba diuitis excipit, vel quasi de terra tollit. satyr. 4. lib. 1. **E** *Cum fueret lutulentus, erat quod tollere velles.*

DICTATA M. REDDERE] propriè dixit dictata reddere. sic M. Tull. de nat. deor. lib. 1. *Ista enim à vobis, quasi dictata, redduntur.* aliud reddere vocis: Horat. epist. ad Pison. *Reddere qui voces iam scit puer.*

VEL PARTEIS MIMVM TRACTARE] duabus aptissimis similitudinibus assentatoris ingenium, & mores expressit. Quemadmodum (inquit) puer, magistri docentis, ac prælegentis vocem subsequitur, & excipit: quæ ab eo dictata sunt, colligit, repetit, ac pronuntiat: sic assentator orationem potentioris amici blandissimè excipit, atque iterat, vt eum quàm maximè admirari, probarèque videatur. altera similitudo ducta est ab histrionibus, & actoribus comædiarum. sciendum est autem, histriones alios fuisse primarum partium, alios secundarum, & sic deinceps, vsque ad eum numerum personarum, quæ intercedebant in comædia. Eum igitur, qui primas partes agebat, ceteris omnibus voce & gestu præstare oportebat, adeò vt si fortè is, cui secundæ partes obtigerant, posset aliquanto clarius, quàm ipse primarum, dicere, minus contenderet, quàm posset: ne sese principi illi exæquaret, aut ne etiam eum superaret. Quod declarat M. Tull. diuinatione in Verrem, his verbis, *vt in actoribus Græcis fieri videmus, saepe illum, qui est secundarum partium, cum possit aliquanto clarius dicere, quàm ipse primarum, multum summittere, vt ille princeps quàm maximè excellat: sic faciet Alienus, &c.* talis igitur est assentator, aut scurra, qualis actor secundarum, aut tertiarum partium, in eo, quòd vireis, & facultatem suam quàm maximè extenuat, atque eleuat. Nam si sit ei, exempli causa, sermo aliquis cum diuite indoctissimo, & infantissimo institutus, cum sit ipse disertus, eruditus, & eloquens, is suam eloquentiam, quàm maximè poterit, extenuabit, & occultabit, atque vltro hæsitabit, ac balbutiet, vt diues ille quam disertissimus, ac facundissimus esse videatur.

MIMVM

A MIMVM] histrionem. aliàs mimus fabula est paullo obscenior, ac licentior, quàm comœdia, quales erant Laberij mimi, ἀπό τῶ μμειῶδαι appellata: quia ea imitatur & sermones obscenos, & facta indecora, ac turpia.

ALTER] agrestis ille, & inconcinnus.

RIXATOR] nonnulli legi volunt rixator, & delent comma post vocem caprina: à quibus dissentio.

DE LANA CAPRINA] de renihili. notum prouerbium est.

PROPUGNAT NUGIS] i. pugnat pro nugis quod est nugas defendit, armatus proinde ac si pro aris, ac focis pugnam dum sit. caue ita coniungas, armatus nugis, quod vulgò faciunt. neque est, quòd quisquam hoc loquendi genus improbet, propugnare nugis. nam apud veteres in verbis compositis non solebat præpositio repeti, vt adigere iusurandum, & adire arbitrum dicebant, non ad arbitrum. & ita M. Tull. 3. de Offic. arbitrum illum adegit, quicquid sibi ea de re facere oporteret ex fide bona. & in Topic. aqua pluuia arcenda adigere arbitrum non possis. & pro Roscio Com. Quæ cum ita sint: cur nõ arbitrum pro socio adegeris Roscium, quero. id est, ad arbitrum, seu ad prætorem adegeris. Virgil. Æneid. 9. Quis deus Italiam, quæ vos dementia adegit? Horatius de arte poet. neu quid medios intercinat ætus. ita propugnare nugis valet pugnare pro nugis. vel, si quis malit, propugnare pro nugis.

SCIL. VT NON SIT M. PR. FID. ET VERE, &c.] Totius huius loci hæc sententia est, scilicet, ait agrestis ille, (est enim μίμνος) si quis mihi alteram ætatem, id est, vel adolescentiam, vel alteram vitam, seu ætatem longiorem, quàm natura, & fata ferant, mercedis, & pretij loco promittat, vt ne liberè dicam, acriterque defendam, & obtineam, quòd mihi reuera placet: ego reijciam, ac respiciam. vsitatus diceremus, nolim merere alteram ætatem, vt non liceat mihi, quod verè placet, defendere, & vt non mihi in primis fides habeatur. sic enim loquitur Plautus in Menæchmis, Neque hodie, vt te perdam, meream deum diuitias mihi. Idem Mostell. quid merear, quam obrem mentiar? id est, quid est, quod tanti faciam, vt eo accepto mentiri velim? sic & M. Tullius orat. de signis, Quid arbitramini Rheginos, qui iam ciues Ro. sunt mereri velle, vt ab iis marmorea Venus illa auferatur? Idem lib. 2. de finib. quid merearis igitur, vt te dicas in eo magistratu omnia voluptatis causa facturum esse? Iterum Plautus Bacchid. quadringentis Philippis filius me, & Chrysalus circumdixerunt: quem quidem ego vt non ex cruciem, alterum tantum auri non meream. Tibullus autem propius accessit ad hoc genus Horatianum eleg. 9. lib. 1. Tum mihi iurabas nullo te diuitis auri Pondere, non gemmis vendere velle fidem: Non, tibi si pretium Campaniæ terra daretur: Non, tibi si Bacchi cura, Falerinus ager. Iam quòd Horatius alteram ætatem posuit, pro grandi, & amplo pretio, videtur in eo Homerum esse imitatus, apud quem ix. Phœnix negat Achilli se vlla conditione passurum, vt ab eo distrahatur: non, si deus ipse sibi promittat sene-

ctute absterfa, atque ablata, adolescentiam, & pubertatem. Sic Homer. Ως ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο, φίλον τέκος, ἐκ ἐθέλοιμι Δείπιδι, ἢ δ' εἰ κέ μοι Ἰσσοσίην θεὸς αὐτὸς Γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα. fortasse verò hæc sunt referenda ad illam de Phaone fabulam, qui, cum Venerem ex Chio traicisset, hanc mercedem operæ, officijque tulit, quòd ex rugoso, arido, imbecillo, ac debili sene, nitidus, & firmus, & integra ætate iuuenis effectus est. Iolaus item, cum apud inferos, & iam mortuus, cognouisset, Eurysteum ab Atheniensibus Heraclidas ad supplicium deponere, optauit à Dijs inferis, vt sibi liceret reuiuiscere, tantisper dum illum interficeret. quo impetrato, Eurysteo que interfecto, ad inferos bis mortuus reuersus est. alij dicunt non mortuum reuixisse, sed ætate iam confecta, & corpore victo, iterum pubuisse, deinde Eurysteo interfecto, iterum senem factum esse. Huc quoque ascribere licet notissimam de Pelia fabulam, quem promiserat Medea se è sene, iuuenem puberem, ac florentem effecturam: de quo vide ad fatyr. 5. lib. 2. Præterea Pherecydes, & Simonides scripsisse dicuntur, Iasonem à Medea recoctum, iuniorémque, quàm erat antea, esse factum. Idemque de Æsone eius patre Græcus quidam poeta scribit, his versibus: Ἀνίκη δ' Ἀίονα θῆκε φίλον κόρον ἡβώοντα, Γῆρας ἀποξύσας εἰδήσας παραπίδρασι, Φάρμακα πολλ' ἔψασ' ὅτῃ χρυσείοισι λέβησι. id est, statim autem Æsonem puerum reddidit pubescentem, senectute absterfa atque abrafa, ingenio sollerti & mente docta, cum medicamenta multa coxisset in aureis lebetibus. qui versus extant in argumento Medæ Eurip.

SORDET] nihili fit à me, nihili penditur. suprâ epist. 11. Cunctane præ campo & Tiberino flumine sordent?

AMBIGITVR QVID ENIM?] πῶς ἀμφισβητεῖται, qua enim de re controuersia est? nempe de nugis, de rebus minimi ponderis.

CASTOR SCIAT, AN DOCILIS PLVS] Castor & Docilis par gladiatorum. alij, histriones fuisse volunt.

NVM. MEL. V. &c.] Numicia via, an Appia. De via Numicia (sic enim legitur in vulgatis cod.) nihil comperi, neque hanc viam Publius Victor, qui scripsit de regionibus, & locis vrbis Romæ, vltimam commemorat, cum ceteras vias enumeret. in codice quidem Tornefiano sine vlla litura scriptum est Minuci non Numici: & item in Russardino, & Nicotianis, & alijs quibusdam, de Minucia via autem meminit M. Tull. lib. 9. epist. ad Attic. epist. cuius principium est, Natali die tuo. &c. cohorteisq; sex, quæ Alba fuissent, ad Curtium Minucia transisse, &c. vt mihi fiat verisimile legendum hinc esse Minuci via. nisi cui fortè secunda syllaba nominis Minuci videbitur esse longa. quod ratio postulat. sed fortasse aut ijdem erant Minucij, qui Minicij: & dici potest, hanc viam, Miniciam esse nominatam à Minicio, & legendum apud Cicer. Minicia via. nam apud Publ. Victorem quidem suspicor in nomine Cimimia, litteras esse præposterò, confusòque ordine locatas, & pro Cimimia totidem litteris legendum esse Minicia. veruntamen iudicet lector. Nam doctis quibusdam video

A non esse dubium quin ex hoc loco reponendum sit apud Ciceronem, *Numicia*, quomodo me testor scriptum reperisse in duobus codicibus Memmianis. Sed ne iis assentiar facit codex Tornesianus earundem epist. in quo est litteris plenis scriptum Minucia.

DAMNOSA VENUS] infra epist. ad Aug. lib. 2. *damnosa libido*,

PRÆCEPS ALEA] epithetum aptissimum ad alexiactum.

NUDAT] pauperat, ut loquitur Plautus, & item noster Horat. sat. 5. lib. 2. *Contemtum cassa nuce pauperet*, &c.

GLOR. QVEM SVR. VIREIS, &c.] eum, qui ostentationis, & gloriae causa, vestitu vitur sumtuosiore, vnguentoque largiore, aut cariore, quam facultates ferant.

QVEM TEN. ARG. SITIS] quem constriatum tenet argenti, seu pecuniae cupiditas, & appetentia. *suis* & *famestralatio*.

IMPORTVNA] quae desiderantem conquiscescere non sinit, quaeque à portu quodammodo prohibet: ut supra Od. 16. lib. 3. *Importuna tamen pauperies abest*.

PAUPERATIS PVDOR] parsimoniae, vel paupertatis pudorem ait esse pessimum M. Porcius Cato apud Liuium lib. 34. annalium. Sic ex vulgi opinione dixit Horat. Od. 24. lib. 3. *Magnam pauperies opprobrium iubet Quiduis & facere & pati*. eodem pertinet illud epist. 1. lib. 1. *videt, quae maxima credis Esse mala, exiguum censum, turpemque repulsam Quanto deuotes animi, capitisque labore*.

DIVES AMICVS] ordo verborum hic est, diues amicus saepe multis partibus vitiosior inferiore amico, quamuis hic amicus inferior, talis sit, qualem eum descripsit, nempe Veneri deditus, aleator, ostentator, & gloriosus, pecuniae cupidissimus, &c. cum odit, ab eoque abhorret, ac refugit, aut, si non odit, &c.

PIA MATER] pia, id est, cui debetur pietas, vel quae magis diligit filium, quam à filio diligitur cuius est pietas & colere parentis.

C AC VIRTVTIB. ESSE PRIOREM VULT.] vult eum esse meliorem, quam se. sic multi sunt hodie, qui suos familiares ac ministros volunt esse temperanteis, modestos, ac frugi, cum sint ipsi dissolutissimi, ac nequissimi: in quos conuenit illud Varronis, quod refert Gellius lib. 15. cap. 19. *Si quantum operae sumpsisti, ut tuus pistor bonum faceret panem, eius duodecimam philosophia dedisses: ipse bonus iam pridem esses factus: Nunc, illum qui norunt, volunt emere millibus centum: te qui nouit, nemo centum*. Sunt & qui amicos quidem bonos viros, & virtute praestanteis esse volunt, ipsi autem sunt nequissimi: quos reprehendit M. Tullius in Laelio, his verbis. *Sed plerique peruersè, ne dicam impudenter, amicum habere talem volunt, quales ipsi esse non possunt: quaeque, ipsi non tribuunt amicis, haec ab ijs desiderant*.

MIHI CONTEND. NOLI, &c.] haec loquitur potentior amicus. significat autem Horatius, diuites existimare sibi aut omnia licere, aut certe plura, quam tenuibus. Itaque Aristoteles scribit

Rhet. 2. *ὅτι ἀνόητον ὁ πλοῦτος ἐστίν, ἰ. stultas esse diuitias.* & Isocrates Arcopagitico. *σωτέτακται, καὶ σιωποῦσθεῖται πλοῦσις, καὶ τῆς δυναστείας ἀνοία, καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία*. id est, vno ordine incedunt, & vna ambulant cum diuitibus & potentibus amentia, & cum ea intemperantia. & Plautus in Stichio, *Secundas fortunas decent superbia*. Iam totum hunc locum, secutus veteres libros & Vaticanos, & alios restitui, cum antea legeretur, *mea contendere noli stult.* p. o: Est autem Horatianum, *mibi contendere*, pro eo, quod est, *mecum contendere*. sic Virg. Daphn. *Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas*. plura collegimus exempla ad Odam. 6. lib. 2. ibi, *viridus, certat Bacca Tenafro*.

ARCTA DEC. SAN. COM. TOGA] utebantur laxioribus, & amplioribus togis diuites, quam tenues homines, ut supra Od. 4. epod. *Videsne sacram me iente te viam, Cum bis ter vnarum toga, Vi ora vertat huc, & huc euntium Liberrima indignatio?* hoc igitur dicit, vestitus parui pretij, non sumtuosus, decet amicum inferiorem, qui modò sit sanae mentis.

EVTRAPEL. CVICVMQ.] stulto diuiti, & improbo, orationem affingit sapientem, & veram, ut tanto apertius demonstrat, diuitias homini, praesertim praeco, & insipienti, nocere potius, quam prodesse. sed illud praeterea, & quidem praecipue docet, non eadem licere inferiori amico, quae superiori. Arbitror autem, hinc designari Volumnium illum Eutrapelum, ad quem extant epist. M. Tull. lib. 7. duae postremae: quem commemorat & epistola quadam ad Papir. Patum, lib. 9. & Philippica 13. qui fuit Antonij intimus.

BEATVS ENIM IAM] diues factus, bene nummatus: vel qui sua opinione sit beatus.

SVMET NOVA CONSILIA] suscipiet per se, & nemine consulto, noua consilia. aliud fortasse est capere consilium.

ET SPE] repete *ἐπεὶ κοινὸν* sumet: noua sperabit.

DORMIET IN LVCEM] dormire in lucem est inertium hominum, aut certe otiosorum, securorum, & solutorum, ut supra epist. ad Scruam, *Sit grata quies, & primam somnus in horam Delectat.* & sat. 6. lib. 1. *Deinde eo dormitum non sollicitus, mibi quod cras Surgendum sit manè*.

NUMMOS ALIENOS PASCET] pecuniam alienam accipiet grandi faenore. nam ita fit, ut nummi alieni pascantur, & crescant, pecuniaque pecuniam pariat, ex quo *νόκος* à Graecis est appellatus. translatum videtur à pecudibus, quae pascuntur.

AD IMVM] ad extremum, tandem.

THRAX ERIT] gladiator erit, vel sese auctorari patietur, ut depugnet in ludo. M. Tull. oratione de prouinciis consular. *Cuius iter in prouinciam fuit eiusmodi, ut rex Ariobarzanes consulem vestrum ad eadem faciendam, tanquam aliquem Thracem, conduceret*: Horat. sat. 6. lib. 2. *Thrax an Gallina Syropar?* In quibusd. libris reperit scriptum, *Trex erit*: in nonnullis *Threx erit*.

COMMISSVM QVE TEGES] sic sat. 4. lib. 1. *commissa tacere Qui nequit, hic niger est.* sat. 3. eiusd.

A eiuld. quid faciam, si furtum fecerit, aut si Prodidit commissa fide? & commissa simpliciter intelliguntur arcana, & consilia alterius fidei commissa, ut hic. & inf. ead. epist. Nec retinent patule commissa fideliter aures. & in epist. de arte poet. Ille tegat commissa. Ilocrates appellat λόγον ἀποκαταθήκας, ad Demonicum, his verbis, μάλλον πίσει τὰς τ' λόγους, ἢ τὰς τῶν χηνυμάτων ἀποκαταθήκας. M. Tull. Tuscul. 2. an colit iustitia poterit ab homine propter vim doloris enuntiant commissa, prodente conscios?

ET VINO TORTIVS, ET IRA] torquentur enim homines quodammodo vino, & ira, id est, vino & ira explorantur, & spectantur, καὶ βασίζονται, sintne fidi. nam poti, & irati arcana sibi commissa interdum enuntiant. Iam hominum ingenia vino explorari constat. ut Od. 21. lib. 3. Tu leno tormentum ingenio admoves Plerumque duro. & de arte poet. Reges dicuntur multis vrgere culullis, Et torquere mero, quem perspexisse laborant, An sit amicitia dignus. hoc ergo dicit: neque potus, neque iratus occulta tua fidei credita, aperies.

B NEC, CVM VENARI VOLET ILLE, &c.] inferior amicus totum se ad nutum, & voluntatem potentioris inflectere, & torquere debet. Itaque danda ei opera est, ut illius studia omnia amare, ac probare videatur. nam quemadmodum morum, & animorum, ita & studiorum similitudo amicitiam conglutinat: dissimilitudo, inimicitias concitat: idque declarat exemplo geminorum fratrum Amphionis, & Zethi.

POEMATA PANGES] scribes versus, cum, &c. pangere proprie figere est. itaque dicuntur rustici pangere plantas, & terminos, nisi quis dicat non minus proprie dici pangere versus & carmina quam plantas, quia veteres, qui in cera scribebant, versus in cera figere non immerito dici poterant. sic Lucret. lib. 1. Te sociam studeo scribundis versibus esse, Quos ego de rerum natura pangere conor. Idem ibid. Deinde quod obscura dero tam lucida pango Carmina. Horat. epist. ad Pisones, Nunc satis est dixisse, ego mira poemata pango.

C GRATIA SIC FRATRVM, &c.] Zethus, & Amphion gemini fratres, ingenio, & instituta ratione vita, & studio, multum inter se dissimiles fuisse dicuntur, hic enim fuit philosophus, idemque musicus: ille pastor à Mulis, & philosophia alienissimus: hic comis, suavis, commodus: ille agrestis, seuerus, insuavis, & inhumanus. qua ex dissimilitudine factum est, ut amicitia, caritasque illa fraterna facile inter eos dissolueretur. Zethum à musica admodum alienum fuisse declarat Stratonicus hominis facetissimi iocus in musicum quendam Zethum nomine, ut scribit Athen. lib. 7. Ζῆθος δὲ τῶν κηθαριστῶν διεξίοντος ἀπὲρ μουσικῆς, μόνω σοι, ἔφη, ἢ ἀποσοῖμαι ἀπὲρ μουσικῆς καλεῖν, ὅς γε τὸ ἀμυστοῦ τῶν ὀνομάτων εἶδος, εἰ σεαυτὸν ἀντ' ἀμφίονος ζῆθου καλεῖς. id est, cum Zethus citharista de musica differeret, tibi soli (inquit) minimè omnium conuenit de musica verba facere, qui quidem nomen tibi aueris à musis alienissimum, si teipsum pro Amphione Zethum nominas. Ex Platone quoque facile intelligere licet magna sepe fuisse inter fratres illos iurgia: apud quem Callicles molestè fe-

rens se à Socrate conuinci, ea usurpat in Socratem, quæ Zethus in Amphionem apud Euripidem, paullum immutata. sic enim ille in Gorgia ex Euripidis tragœdia quadam, quæ non exstat. κινδυνεύω ἐν πεποιθέναι νῦν, ὃ ἀπὸ ζῆθος παρὲς τ' ἀμφίονα εὐειπίδου, ἢ ἀπὸ ἐμῆς ἀδελφῆς, καὶ γὰρ ἐμοὶ ἀτὰρ πᾶσι πᾶσι ἐπιτρέχει παρὲς πὲρ λέγειν, οἷα παρ' ἐκείνου παρὲς τὸν ἀδελφόν, ὅτι ἀμυλῆς ὁ Ζῶκρατες, ὃν δεῖ σὲ βῆμι κλεῖσθαι, καὶ φύσει ψυχρὸς ὠδὲν κατὰ ἔχρον, μισροκίωδαι πρὶ διαφρέτεις μορφώμασι: καὶ οὐτ' ἀπὸ δίκης βυλαῖσι παρὲς ἀπὸ ἀσπίδος λόγον, οὐτ' εἰκὸς καὶ πιθανὸν αὐτὰ λέγειν, οὐτ' ὑπὲρ ἄλλων γενητὸν βούλευμα βουλεύσαιο. Καί τοι ὦ φίλε Ζῶκρατες (καὶ μοι μηδὲν ἀχρεῖα εἶς: εὐνοεῖ γὰρ ἔρῳ, &c.) ἀλλ' ὦ γὰρ ἐμοὶ πειθού: παύσαι δ' ἐλέγχων: ἀποκαταθήκων δ' ἐμνηστῆρας ἀσκή, καὶ ἀσκή ὁ πόθεν δίδεις φρονεῖν, ἄλλοις τὰ κέρματα ταῦτ' ἀφ' οἷς εἶπε κηθήματα ζῆθ' ἀναγεῖναι, εἶπε φλυασιᾶς, ἐξ ὧν κενόισιν ἐγκρατικότητις δόμοις, ἤλιων ἐκ ἐλέγχοντος ἀνδρᾶς τὰ μικρὰ ταῦτα, ἀλλ' οἷς ἔτι καὶ βίος, καὶ δόξα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθὰ. id est, Vereor igitur ne ego ita sim in te affectus nunc, ut Zethus in Amphionem Euripidis. Nam mihi quoque talia quadam tibi dicere in mentem venit, qualia ille fratri: te negligere, O Socrates, qua te maximè curare oportet. Et cum ingenio, animoque ita generoso pradius sis, iuuenili quodam corporis gestu & figuratone ornamentum tibi comparas, neque ratione erecta atque excitata veris atque iustis consiliis vis obtemperare, neque ut quicquam probabile, & rationi consentaneum in tuis negotiis sequare, neque ut quicquam fortiter, & strenuè in alienis consulas animum inducere potes. Atqui, dcare Socrates (ne te autem offensorem in me prabeto, benevolentia enim in te adductus dicam,) &c. At vir bone mihi crede, & desine me & alios coarguere: rerum autem, non fidium, & neruorum, mulicam suauem exerce: eaque exerce, quibus sapere videberis, aliis gloriolas istas siue nugas, siue tricas dicere oportet, relinquens: quibus deditus, in domo inani habitabis, amulans viros, non eos, qui in istis rebus lenibus & paruis refellendis & conuincendis occupati sunt, sed eos, quibus res est parata, & bona existimatio, & multa alia bona. Zethum à philosophia abhorruisse etiam ex M. Tullio intelligere licet lib. 2. de orat. quostu cum haberes auctores, Antoni, miror cur philosophia, sicut Zethus ille Pacuianus, propè bellum indixeris. Licet & ex Dione Chrysostomo orat. ἀπὲρ ζῆθους, & qui dem multo apertius. Sic enim ille in extr. Πολὺ γὰρ ἀν' εἰλω τὸ Ζῆθος φαυλότροπος, πᾶσι τὰ βῆμι μῶν. ὡς ἐκείνου ἐνοῦθ' ἐπὶ τ' ἀδελφόν, ἐκ ἀξίῳ φιλοσοφεῖν αὐτὸν, ἰδὲ ἀπὲρ μουσικῆν διατρέβειν, εἰσάσαντα τῶν τῶν ἰδίων βῆμι κλεῖσθαι, ἔφη δὲ αὐτὸν ἀπὸ πρὸς πᾶσι, καὶ ἀσχυροφρονεῖν εἰσάσαν, &c. id est, multo enim essem Zetho deterior, talia tibi vitio vertens. Nam ille fratrem monebat, & à philosophia, & musica deterrebat, ne has artis coleret, rei familiaris cura abiecta: & dicebat, cum absurdam quandam, & inutilem musam introducere, &c.

DISSILVIT.] dissoluta, & diuulsa, & disuncta est. tralatio est.

DONEC SVSP. SEVERO, &c.] donec lyra Amphionis, citharædi, & musici clarissimi suspecta, & inuisa Zetho à musica abhorrenti, conticuit, & desijt sonare. Accedat his Propert. lib. 3. de Antiopa. Et durum Zethum, & lacrymis

A *Amphionia mollem Expertam est stabulis mater abacta suis.*

POTENTIS AMICI] amici superioris. Oda. 18. lib. 2. *nec potentem amicum Largiora flagito.* amicum magnum vocat M. Curius libr. 7. ad familiares, epist. 29. *Sed amice magne, noli hanc epistolam Attico ostendere.*

ÆTOLIS ONERATA FLAGIS] plagas Ætolas posuit pro optimis, & præstantissimis, & ad apros capiendos aptissimis, vel ad venandum natura factis: idque propter Meleagrum, qui aprum Calydonium cepit. Sic Martialis aprum nescio quem, ei similem, ac parem, qui cuspidem Ætola captus est, dixit, significans aprum ingentem, lib. 13. *Qui Diomedæis metuendus setiger agris Ætola cecidit cuspidem, talis erat.* Erat autem Calydon in Ætolia.

SENIUM] id est, odium, insuauitatem senilem: vel quia senilia fere omnia molesta, & iniucunda sunt: itaque senectus mala ætas appellabatur à veteribus: vel quia molestia senectutem ante tempus accelerant. vide quæ annot. sup. ad epist. 7. ibi, *Et amore senescit habendi.* M. Tull. pro Milone. *maeret equester ordo, tota ciuitas confecta senio est.* Plaut. in Trucul. *male quod mulier incepit, nisi efficere perpetrat, id illi morbo, id illi senio est.* vide & Nonium Marc.

PULMENTA] pulmentaria ex pulpis, & lumbis leporinis & pulte confecta. dicta sunt enim à pulte pulmenta, & pulmentaria, neque eo minus pulmenta dicuntur, si quid aliud præter pultem sit, vt docet Isidorus. Pulpa mentum autem à pulpa dictum est. Terent. Eun. *Tute lepus es & pulpa mentum queris.*

ROMANIS SOLLENNE VIRIS OPVS] Venari est opus solenne, id est, statum, & vsitatum Romanis. contra ludus trochi, & disci, Græcis vsitatus. Oda. 24. lib. 3. *nescit equo rudis Herere ingenuus puer: Venarique timet ludere doctior, Sen Græco iubeas trocho, Sen malis vetita legibus alea.* & sat. 2. lib. 2. *leporem sectatus, equoque Lassus ab indomito, vel si Romana fatigat Militia assuetum Græcari, seu pila velox, &c.*

C SPECIOSIVS] venustius *εὐχρημότερον*, decetius, aptius.

QVO CLAMORE CORONÆ] quo assensu, qua approbatione circumstantis multitudinis, quo applausu, qua acclamatione.

PROEL. CAMP.] certamina ludicra, quæ committuntur in campo Martio. in lib. de arte poet. *Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis.*

SVSTINEAS] in eas, perferas, subeas.

SÆVAM] *χαλεπὴν*, asperam, laboriosam, difficilem.

CANTABRICA BELLA] sup. Oda. 8. lib. 3. *Servit Hispania vetus hostis ora Cantaber sera domitus catena.* & epist. 12. huius lib. *Cantaber Augusti: Claudius virtute Neronis Armenius cecidit.*

SVB DVCE] Augusto: vt sup. Oda. 15. lib. 4. *Et signa nostro restituit Ioni Derepta Parthorum superbis Postibus.*

REFIXIT] quinque libri veteres, & manuscripti, quibus Romæ vlus sum, & totidem, quibus in Gallia, sic habet signa refigit *Nunc: & si quid, &c.*

ADIVDICAT ARMIS] acquirit populo Romæ idque exercitu populi Romæ.

AC NE TE RETRAHAS, &c.] id est, atque, vt ne te nimis longè abducas ab exercitationibus tuis, & certaminibus campi Martij, & ne ita absis ab vrbe, vt probabilem absentia excusationem afferre non possis, interdum quædam belli simulacra exerceas in agro paterno: interdum ludis rure, quamuis nil nisi sapienter, & prudenter facias.

(QVAMVIS NIL EXTRA NUM. F. M. Q. CVRAS] hæc sunt includenda interpositionis nota. est enim *ὀρθοεπίθετος* verbi *nugaris*. extra numerum autem valet ineptè, insipienter, inconsideratè, temerè, tralatione ducta à saltatoribus, quorum motus & saltatio certis legibus, ac numeris constabat. ex quo moueri dicuntur in numerum, qui numerosè, aptè, & compositè mouentur. Lucret. lib. 4. *Quid porrò, in numerum procedere cum simulacra Cernimus in somnis, & mollia membra mouere, Mollia mobiliter? &c.* & lib. 2. *in numerumque exultant sanguine pleni.* Iterum lib. 4.

Quod superest, non est mirum simulacra moueri, Brachiaque in numerum iactare, & cetera membra. Virg. Georg. 4. de Cyclop. *Illi inter sese magna vi brachia tollunt In numerum, versantque tenaci forcipe ferrum.* Idem in Sileno *Tum verò in numerum Fauosque ferasque videres Ludere.* cuius contrarium est extranumerum. Lucret. lib. 5. *Atque extranumerum procedere membra moueicis Duriter, & duro terram pede pellere matrem.* M. Tull. parad. *ὀπίσθια τὰ ἀμαρτ. histrio si paullo se mouit extra numerum, aut si versus pronuntiatum est syllaba vna breuior, aut longior, exsibilatur, & exploditur.* similiter extramodum valet sine modo, non seruato modo. Cic. de orat. ad Qu. Frat. *vox extra modum absona.* numerus autem ad *ῥυθμὸν* seu metrum refertur, modus ad cantum: vt epist. de art. poet. *Accessit numerisq; modisq; licentia maior.* & in modum valet modulatè, non numerosè, seu *εὐρυθμῶς*, quamuis ita Muretus explicet apud Catull. in carmine in nupt. Iuliae & Manlij.

PARTITVR LINTREIS] id est, diuidit nauiculas inter se, vt duæ sint aduersariae classes, vna quæ similitudinem classis Cæsarianæ præbeat, altera, quæ Antonianæ. fuit autem hæc pugna naualis serio commissa ad Actium promuntorium Epiri.

ACTIA PVGNA TE DVCE PER PVROS, &c.] hæc scilicet fiebant quidem à Lollio, eo consilio, vt Augusto gratum faceret, cum Actia cæ victoriae memoriam puerorum pugna ludicra renouaret: sed tamen fortasse ad historiam referenda sunt. Narrat enim Dion lib. 50. pueros, qui Romæ erant, Antonio cladem pugnae Actiacæ præsignificasse. Nam diuisi inter se, nemine iubente, cum se altera pars Cæsarianos, altera Antonianos dicerent, inter se conflixerunt ad duos dies. ad extremum autem victi sunt, qui Antoniani appellabantur. Verba Dionis Græca non ascribam. satis est mihi locum indicasse.

REFERTVR] simulatur, repræsentatur.

VELOX VICTORIA] Vel hoc ad historiam referendum est: Nam tradunt Plutarchus, Florus, alij,

A alij, victoriam illam Aetiacam fuisse celerrimam: vel ad victoriam naturam, quæ ferè velox est. sic fat. *1. quid enim? concurritur. aut cita mors venit, aut victoria lata.*

LACVS] lacus, qui est in fundo paterno. *lacus* (inquit Varro) *lacuna magna, ubi aqua contineri potest. lat. 4. omneis Gestiet a furno redeunteis scire, lacuque.*

QVI CREDIDERIT] Augustus, potentior amicus.

VITROQUE POLLICE] utroque pollice compresso. nam premere pollicem, gestus erat fauentis, Plin. lib. 27. cap. 2. vel sequamur Porphyr. qui utroque pollice vult dictum esse *οὐκ ἔστιν ἄλλο* pro, utraque manu. *laudabitur igitur utroque pollice, id est, summo opere comprobabit.*

PROTINVS VT MONEAM, &c.] Protinus continuatatem significat, inquit Varro. hoc igitur dicit. Continuatō sermone, vt te moneam, videto & quid, & de quo, & cum quo loquere. Si legemus *Protenus*, facilius erit lectio. nam *protenus* valeret porro tenus, deinceps, consequenter.

(SI QVID MON. EG. TV)] hæc sunt includenda interpositionis nota.

PATVLÆ AVRES] percontatoris videlicet, quæ ab alijs sciscitatur, & exquirat, quæ ad alios continuò perferat, & renuntiet.

COMMISSA] arcana & occulta fidei commissæ, vt supra.

VOLAT] Iccirò Homerus verba ferè semper pennigera, aut (vt ita dicam) pennata seu alata nominat. Nam passim apud eum occurrit hoc, *ἔπειτα πτερόεντα ἄγονόδεα*: id est verba volatilia locutus est.

NON ANCILLA TVVM IEC. VLC. &c.] id est, vide, ne vilius puellæ, puerive amore capiaris in ædibus potentioris amici. sup. ad Od. 1. libr. 4. admonuimus, iecur sedem libidinis esse.

MARMOREVM] ex limine & vestibulo ad ium marmoreo, ad ium magnificentiam, & ornatum intellige.

NE DOMINVS PV. PVLCH. CARÆVE, &c.] ne tibi eueniat alterum è duobus malis, vel vt impetres, quod amas, tibi que illud ipsum magni beneficij loco numeretur, vel repulsam feras, & ita potentioris amicum illiberalem se erga te præbuisse queraris.

AVT INCOMM. ANG.] aut te angat, si se incommodum erga te, dum tibi, quod amas atque expetis, denegat, præbeat. *incommodus* vel nomen est verbum adiuuans: cuiusmodi exempla sunt apud hunc poetam innumerabilia. vel dic *incommodus*, id est, quia se in te præbeat incommodum & illiberalem, denegando tibi munus paruum, puellam, scilicet, aut puerum, cuius amore captus sis. & ita subintelligitur *ὅτι*: quod sit.

QVALEM COMMENDES, &c.] vtilissimum præceptum, diligentissimè que retinendum. cui non dissimile est illud Theognidis, *Μή ποτ' ἐπαμύνης, ἄπειν ἂν εἶδῃς ἀνδρα σαφηνῶς, Οργυλῶ καὶ ρυθμῶν, καὶ τρέπον ὄστ' ἂν ἦ.* id est, ne vniquam quæquam prius laudaueris, quam plane noueris affectus, ingenium, mores.

NE MOX INCVTIANT ALIENA, &c.] verbum *incutiendi* grauiorem quendam perturbationis ictum animo illatum significat, per translationem sermonis. nam incutere proprie est, quatiendo, & commouendo inferre: vt *incutere plagam*. ex quo *incutere dolorem, timorem, tremorè, desiderium, amorè*, vt sup. diximus in epist. ad Villic.

FALLIMVR] dum commendamus indignum qui à nobis comendetur, vt pote qui sit improbus.

ET QVONDAM] nonnumquam, aliquando, interdum.

TRADIMVS] commendamus alteri, vt supra epist. ad Claud. Ner. *vt tibi se laudare, & tradere coner.*

ERGO, QVEM SVA CVLPA PREMET, &c.] ergo si acciderit, vt is, qui fuerat abs te commendatus, tanquam vir bonus, & integer, cum eum talem esse putares, sua culpa in periculum adducatur, tum tu tua spe fallus, desine eum tueri.

V. PENITVS NOTVM, &c.] ratio est superioris verlus. desine (inquit) illum, qui tuam spem fefellit, tueri, vt amicum hominem tibi perspectum, & cognitum, falsis criminibus circumuentum, atque oppressum, omni studio: & acerrima contentione subleues, tegas, ac defendas.

QVI, DENTE THEONINO, &c.] qui, cum maledictis configitur, cum maledico dente carpitur, non intelligis communem esse metum, commune periculum? non vides tibi idem periculum imminere? non vides periculum, quod in illum intenditur, ad te paullo post esse peruenturum? Hunc Theonem tradunt poetam petulantissimum, ac maledicentissimum fuisse. Aptissimè autem dētem cum verbo rodendi coniunxit. nam & dente maledico carpere dixit M. Tullius orat. pro Corn. Balbo. & rodere pro eo, quod est obscurè, & diffimulanter maledictis insectari, in eadem. *more hominum inuident: in conuiujs rodunt.* & Hor. sat. 4. lib. 1. *absentem qui rodit amicum.* & sat. 6. *Quem rodunt omnes libertino patre natum.*

NAM TVA RES AGITVR,] in periculo versatur. sic dicimus *agitur caput fama, existimatio, fides, officium, fortune mea.* numquam autem *agitur de capite, &c.* nam agere de aliquare, est verba facere: sermonem, aut consilium habere: vt M. Tull. epist. ad M. Cælium lib. 5. *Non potuit accuratius agi, neque prudentius, quam actū est a te cum Curione de supplicatione.* In Lælio autem locus ille corruptus est, *& si qua fortuna acciderit, vt minus iuste amicorum voluntates sint adiuvanda, in quibus eorum aut de capite agatur, aut fama, &c.* legēdumque est, vt scriptum reperi in cod. antiq. *aut caput agatur.* & ita Aul. Gell. libr. 1. capit. 3. Tum in oratione pro Quintio, vbi legitur *si de prædijs tuis ageretur*, legendum ita, vt emendauit Budæus, *si dupondius tuus ageretur.* cum hoc loco congruit illud Liuium lib. 7. *quamquam pugnauimus verbo pro Sidicinis, re pro nobis, cum videremus finitimū populū nefario latrocinio Samnitium peti, & vbi conflagrasset Sidicini, ad nos traiecturum illud incendiū esse.*

ET NEGLECTA SOLENT INCENDIA, &c.] sic Pind. eid. γ. Pyt. *πολλὰν τ' ὄρει πύρ ἐξ ἐνὸς καίματος ἔνδορον αἰετοῖσιν ὕλαν.* id est, multā, seu magnam

A in monte ignis ex vna scintilla excitatus absumpsit siluam. Et Eurip. quodam loco, μικρὸν δ' ἐν λαμπή-
ροισί δαμον σέλας ποίησεν ἄνευ. id est, ex parua autem
scintilla magnum fulgorem quis excitare possit.

DVLICIS INEXPERTIS CVLTVRA] non
dissimile est hoc prouerbium Græcorum, vsurpa-
tum à Pindaro, γλυκὺς πόλεμος ἀπίροις. id est, dulce
bellum inexpertis. sequitur mox apud Pindar. πε-
πεισμένων δὲ πρὸς παρβείησιν ἰόντων. quod videtur expres-
sisse Horatius proximi versus principio, expertus
metuit. ad verbum sic vertere possis, At eorum, qui
experti sunt, aliquis timet adueniens, seu vbi iam
aduenit, nempe bellum. culturam autem pro cul-
tu posuit.

EXPERTVS] ὁ διὰ πείρας ἰάν. ὁ πεπεισμένος: qui
periculum fecit. hoc ex Pindaro expressum, vt
paullò ante dixi.

DVM TYA NAVIS IN ALTO EST] id est,
dum in cursu es. tralatio est.

HOC AGE] in hanc curam incumbere *loc age-
re* loquendi genus Latinis vsitatum est, quod va-
let negotium susceptum accuratè administrare:
B attentum esse in re aliqua, aut in sermone, qui ha-
betur: totum suum studium, & cogitationem in v-
na re ponere. Terent. in Andr. *hoccine agis, an non?*
D. ego vero istuc. ibid. *ipsum adeo pre sto video cũ Da-
no. hoc agis.* in Eunuch. Chr. *alias res agis.* P. *istuc
ego quidem.* sic Xenophon. ἑλληνικ. δ. ἐδὲ τὸν ἀκερτοῦν
αὐτὸ αἰ τὸ σῶμα πρὸς ἡδοναί· ἀλλ' αἰεὶ πρὸς ὧ εἰν ἔργῳ, τὸ τ' ἔ-
πεσται. id est, neque enim vincebant eum corpo-
ris voluptates: sed semper quòd cunq; nego-
tium suscepisset, hoc agebat. Horat. sat. 3. lib. 2.
vt vinas igitur, vigila: hoc age. Plaut. Mil. glorios.
hanc age rem. res subitaria est. Plutarch. in Coriola-
no scribit, cùm magistratus, aut pontifices sacrifi-
cabant, præconem magna vocè clamare solitum
esse, *hoc age.* quibus verbis iubebat animum ad sa-
cra attendere, nullumque omnino opus alienum
interponere. verba Plutarchi sunt hæc, ὅταν τὸν ἀρ-
χοῦς, ἢ ἱερεὺς πρὸς τῶν θεῶν, ὁ κήρυξ πρὸς αὐτοῖς, με-
γάλῃ φωνῇ βοᾷ, ὅκ ἄγε. σημαίνει δὲ ἢ φωνῇ, τὸ πρὸς τῶν θεῶν
ἔχειν κελεύουσα πρὸς ἱεροῖς, καὶ μηδὲν ἔργον ἐμβαλεῖν μεταξὺ
id est, *cùm enim magistratus, aut sacerdotes aliquam*

C *rem diuinam faciunt, prodit præco magna voce cla-
mans. hoc age. significat autem vox, τὸ πρὸς τῶν θεῶν, iubeas
attendere ad sacra, & nullum opus intermiscere.*

AGILEM, NAVVM QVE] hominem ad agen-
dum promptum, ac paratum. ad res agendas aptum,
δραστικόν, πρὸς κινήσιν: vt sup. epist. 1. *Nunc agilis sio.*

REMIS SI] ignaui, desides, ἀνεμίοι, inertes.

POTORES BIBVLI] *bibuli* cohæret cum
nomine *potores:* est que numeri multitudinis.

VAPORES] quidam libri veteres habent *te-
pores.*

DEME SVPERCILIO NVBEM] aufer è
vultu tristitiam, atque immoderatam seuerita-
tem, quæ contracto, ac sublato supercilio signifi-
catur: quod Græci τὸ τῶν ὀφρύων νέφος, id est, superci-
liorum nubem, appellant. & ita Euripid. in Hip-
pol. coron. ex quo ὀφρυόεις, id est, superciliosi, à
Græcis appellantur seueri, tristes, superbi: & πρὸς
σωπὸν σωπὸν ὀφρυώμενον Eurip. in Alcestid. dixit vultum
superciliosum, seu supercilio obductum. & αἶψην

τὰς ὀφρύς, id est tollere supercilia, prouerbij locum **D**
obtinere tum apud Græcos, tum apud Latinos, pro
eo, quod est, vultu tristitiam quandam præ se fer-
re. Diphilus comicus apud Athen. libr. 2. Τὸν πρὸς
ὀφρύς αἶροντα, συμπεθεὶς γελᾷν, Τὸν τ' ἀδοκίμη πολυμῶν π, τ' δει-
λὸν, θεροσώ. id est, eum, qui supercilia tollit, adducis
vt rideat: imbecillum, vt aliquid audeat: timidum,
audacem reddis. & ita Catull. Ad Ianuam mulie-
ris impudicæ. *Præterea addebat quendam, quem
dicere nolo Nomine, ne tollat rubra supercilia,* id est,
ne sublato supercilio significet, se mihi iratum es-
se, ne grauitè, & iniquo animo ferat. *σωπεφὴς* etiã
appellatur à Græcis is, qui supercilij nube, id est,
contractione tristitiam quandam præ se fert, ex
quo verbum *σωπεφὴς*, & *σωπεφῶν ὄμματα* apud Eu-
ripidè in Electra. & Sophocles in Antigone diser-
tè νεφέλω ὀφρύων nominat, aspectum mastrum, ac
tristem. sic Sopocl. νεφέλη δ' ὀφρύων ὑπὲρ αἰμαπύων ἔθεος
αἰχμῆς πέγχο' εὐώπα παρειάν. id est, nubes autem su-
perciliorum super cruentam faciem deformat,
irrigans lacrymis formosam genam. sic Cicero in
orat. in Pison. ὑπερβολικῶς quidem illud, sed tamen **E**
vrbane, ac facetè, Pisonem interrogatum quid
sentiret de suo consulatu, ait respondisse *altero ad
frontem sublato, altero ad mentum depresso supercilio,
crudelitatem sibi non placere,* significans, ac descri-
bens eius ineptiam, atque importunam seuerita-
tem, quam in eadem oratione *frontis nubeculam*
appellat. Idem de eodem in orat. pro Sextio. *Tan-
ta erat grauitas in oculo: tanta frontis contractio, vt
illo supercilio, tanquam Atlante calum, annis illo
niti videretur.* Demosthenes in orat. πρὸς Ἀλκιβιάδην.
ἀνασπᾶν τὰς ὀφρύς, videtur accipere pro eo, quod est,
plus æquo sibi arrogare, & gerere se insolenter.
sic ille πρὸς μέν μῆτρον παρὲν ἑαυτὸν ἐπειδὴ δὲ μέγιστα εἰρ-
ρασε κακῶς, τὰς ὀφρύς ἀνέσπασα. id est, tunc quidem mo-
destum se ipsum præbebat: posteaquàm autem
maxima mala effecit, supercilia sursum extulit. &
συνάγειν τὰς ὀφρύς, id est, contrahere seu conducere
supercilia, apud Aristoph. in Pluto, tristitiam &
mastritiam significat. Quemadmodum autem sub-
latum, & contractum supercilium tristitiam, &
seueritatem significat, sic remissum & laxum, hi-
laritatem, Pindarus ἐδ. θ. Πυθ. ἀγαθῆς χλιαρὸν γέλασας
F
ὀφρύς. id est, hilaro tepidum ridens supercilio. &
Euripid. Iphigen. in Aulide remittere supercilium.
Μέθες νυὸ ὀφρύων, ὄμμα τ' ἔκπεινον φίλον. id est, remitte
nunc supercilium, & oculum carum extendito.
Idem in Cyclope. Silenus. ὄς ὀκπεῖν ἂν κώλικα βουλοί-
μι μίαν, Πάντων κυκλώπων ἀπιδούς βοσκήματα, Ρίλαγτ'
ἐς ἀλμυλὴν λευκῆδος πέτρας ἀπο, Ἄ παλῆ μεθυθεῖς, καταβα-
λὼν τε τὰς ὀφρύς. Ὡς, ὅς γε πίνων μὴ γέγηθε, μαινέται. id est,
Nam calicem vnum exhaurire velim, pro eo om-
nium Cycloperum datis pecudibus, meque ipsum
ex rupe Leucade in mare præcipitem agere, semel
ebrius factus, superciliis que demissis, ac deiectis.
Hom. il. o. de lunone, ἢ δ' ἐγέλασσε Χείλειον, ἢ δὲ μέτω-
πον ἐπ' ὀφρύσι κωαίησιν Ἰάνθη, .i. Illa autem risis labris,
neque frons super supercilia nigra hilarata est.
Præterea supercilio tum innuimus, tum annui-
mus. innuimus vt Hom. ὀδ. π. Ηδ' ἀρ' ἐπ' ὀφρύσι νέυσε,
νόησε δὲ δῖος ὀδυσσεύς. Illa autem superciliis innuit:
intellexit verò Vlysses. & ὀδ. φ. Η, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νέυσεν,
ὀδ'

A ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὄξυ. id est, dixit, & supercilijs innuit: ille autem gladium acutum accinxit. annuendi exemplum est apud eundem, Η, καὶ κωλύουσιν ἐπ' ὀφρύσι νεύσει κροῖων. id est, dixit, & nigris supercilijs annuit Iupiter. Libet autem mihi hoc loco colligere alia affectuum animi indicia, quæ ducuntur ex partibus corporis, siue illa sua sponte, & nobis inuitis moueantur, atque immutentur, ut cum metu pallescimus, horremus, obmutescimus: siue nostra voluntate, ut cum in dolore frontem ferimus, aut femur. Utigitur à capite ordiamur, caput percutere marorem significat. Hom. ἰλ. χ. Ὀϊμωξεί δ' ὀγέρον, κεφαλῶ δ' ὄρε κέφατο χροσί. id est, miserum se clamauit senex: caput autem manibus percussit. Herod. Thal. ὁ δὲ λαμψηνίτης ὄς εἶδεν, ἀνακλαύσας μέγα, καὶ καλέσας ὄνομα τὸν ἐπαύρου, ἐπλήξατο τὴν κεφαλῶν: id est, Pсамmenitus autem magno ploratu edito, & amico suo nominatim appellato, caput percussit. ob eandem causam capillus vellitur. ὁ δ. κ. Εξόμενοι δὲ κατὰ θυγῶν, ἄλλοντό τε χεῖρας. id est, sedentes autem illi gemebant, & comas vellebant. sic Attius de Agam.

B scindens dolore identidem intonsam comam. eodem pertinet, caput puluere conspergere. ὁδυσσ. ω. de Laërte. Ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἑλῶν κόνιν αἰθαλόεσσαν Χεῦατο κακκεφαλῆς πολῆς ἀδινὸν στεναχίζων. id est, ambabus autem manibus sumto cinere fuliginoso, infudit in caput canum, crebro ingemiscens. ἰλ. σ. de Achille. Ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἑλῶν κόνιν αἰθαλόεσσαν Χεῦατο κακκεφαλῆς, χεῖρην δ' ἤθραι πρὸς ὄσσωποι. id est, ambabus autem manibus nigrum cinerem cum sumisset, infudit in caput, pulchram autem faciem inquinavit. ibid. φίλησι δὲ χερσὶ κόμην ἤθραι δαίζων. id est, caris autem manibus comam inquinavit lacerans. sic Catullus carm. de nupt. Pelei, & Thet. Canitiem terra, atque insufo puluere fœdans. Capitis motus gestus minantis. sic Neptunus Vlysssem secundo cursu nauigantem, patriæque iam appropinquantem prospiciens, ὁδυσσ. ε. ὁ δ' ἐχῶσατο κηρόδι μάλλον Κηήσας δὲ κάρη πρὸς ὄν μυθήσατο θυμὸν ὦ πόποι, &c. id est, ille autem iratus est ex animo magis. Caput autem mouens apud se locutus est, O dii immortales, &c. & Vlysses ab Antinoo pulsatus, ὁδυσσ. ρ. Ἀλλ' αἰῶν κίνησε κάρη κατὰ βυσσοδομῶν. id est. At tacitus mouit caput, mala in alto mentis recessu moliens. Horat. sat. 5. lib. 1. caput ἔμouet. Virg. lib. 7. Aeneid. Tum quasi sans caput hæc effudit pectore dicta. Innuimus, cum alteri nutu significamus, ut aliquid fiat, ut ὁδυσσ. π. Νεῦσω μὲν τι ἐξ κεφαλῆς, σὺ δ' ἐπειτα νόησας, &c. id est, innuam tibi quidem capite: Tu autem deinde cum intellexeris, &c. & Εἶδ' ἄγε τοι κεφαλῆ ὀπνεύσομαι. id est, Si verò, age, tum ego tibi innuam. Ter. Adelph. ne mora sit, si innuerim, quin pugnis continuo in mala hareat. M. Tull. pro Quinctio. non modo enim pollicitus erat in Gallia, sed Romæ quotidie, simulatque sibi hic innuisset, numeraturum se esse dicebat. ubi corruptè, & mendosè legitur in lib. vulgatis, annuisset. annuere enim est eius, qui se assentiri alteri, & quippiam approbare significat. Exporrigere frontem, animi remissionem, atque hilaritatem significat. Terent. Adelph. mitte iam istac: da te hodie mihi: Exporge frontem. Plaut. Casina. primum ego te porrectiore fronte volo tecum loqui. Explicare frontem idem valet, sed ab Horat. ponitur pro eo,

quod est hilaritatis, & lætitiæ causam præbere. Od. 29. lib. 3. Mundæq; paruo sub Lare pauperum Cena sine anlais ἔστρο Sollicitam explicuere frōtem. idem sat. 2. lib. 2. Ec venerata Ceres, ut culmo surgeret alto Explicuit vino contracta seria frontis. contra frontem contrahere. M. Tull. in Cluentina. Hic ille planus improbissimus quasi iudiciario pastus contrahit frontem. Et consulcare frontem, quo utitur Plaut. in Prol. Bacch. Item caperare frons dicitur ei cui frons contrahitur. Plaut. in Epid. quid illuc est, quod illi caper at frons seneritudine? Frontem ferire gestus hominis quippiam ægrè ferentis, & indignantis. Cic. ad Att. lib. 1. puto te in hoc aut risisse, aut ingemuisse, ut frontem ferias. Idem in Bruto. nulla perturbatio animi, nulla corporis: frons non percussa, non femur. Dionys. Halicarn. lib. 10. ἀρχαιολογ. ῥωμα. παύοντες τὰ μέτωπα, καὶ κατὰ φρεῖς τὰς ὄψεις ποιήσαντες, ferientes fronteis, & aspectus tristeis præ se ferentes, Frontem, velos perfricuisse dicimus eum, quem significare volumus nihil pudere. Cic. Tusc. 3. quam tu idem, cum os perfricuissti, soles dicere? ex quo hominem ferrei, & duri oris dicere solemus, id est, impudentem. Idem pro Quinct. homini pro amicitia familiaris dixi, mihi videri ore durissimo esse, qui præ sente eo gestum agere conaretur. Idem de orat. lib. 2. quoniam soleo sape mirari eorum impudentiam, qui agunt in scena gestum præ sente Roscio. Idem in Pisonem, si ostium ferreum senatus consilio verberari noluissti. Catull. in quandam. Quod si non aliud potest, ruborem Ferreo canis exprimamus ore. Terent. in Eunuch. os durum. Iterum M. Tull. lib. acc. 4. nostis os hominis, nostis audaciam. Idem lib. 9. epist. ad Varr. Misi autem ad te quattuor admonitores non nimis verecundos. nosti enim profecto os huius adolescentioris Academie. Idem epist. 5. lib. 12. epist. ad Attic. princip. Ostultitiam, nisi mea maior esset, singularem. Quod autem os, in hanc rem ἔειπον abs te? Ita enim legendum esse ostendimus in notis Ciceronianis: quod & Turnebo venit eodem tempore in mentem, cum ei librum epist. ad Attic. manuscriptum, utendum dedisset. eodem referendum est illud Afiniij Galli in M. Pomponium Marcellum, grammaticum veterem, quem commemorat Suetonius in libello de illustr. grammaticis. Qui caput ad leuam didicit glossata nobis Præcipit os nullum, vel potius pugilis. significabat autem Afinius irridens, hunc grammaticum esse impudentem, qui cum pugil fuisset, grammaticam profiteretur: vel potius hoc tantum, pugilem fuisse. Nam pugiles cum aduersario pugnantes, caput ad leuam partem flectebant, ne aurem leuam plagis apertam & expositam haberent. ἀμμιλογία autem est in illis os nullum, & os pugilis. nam primum ore nullo esse dicuntur, qui nullo sunt pudore, & pugilibus ita interdum os verberabatur castibus, ut informi ore esse viderentur: deinde os pugilis significat etiam os durum, quale credibile est esse eius, cui os pugnis & castibus tunditur. Oculorum niellus, & crebra agitatio, admonentis gestus. Hom. ὁδυσσ. σ. Οὐκ αἰεὶς, ὅτι δὴ μοι ὀπλιζουσιν ἅπαντες, id est, non intelligis mihi oculis innuere omneis? Idem ἰλ. ι. Τοῖσι δὲ πολλ' ἐπέπλε γαρῶνιός ἔσσωπτα Νέστωρ, Δειδύλλαν ἐς ἔκασον, &c. id est, νεύω ὀφθαλμοῖς, quod valet, oculis innuens. Horat.

D

E

F

A Horat. sat. 9. lib. 1. *Distorquens oculos, ut me eriperet. Oculi nimis arguti* (vt scribit M. Tull. libr. 1. de legib.) *quem admodum animo affecti simus, loquuntur. Ardor oculorum* iram significat M. Tull. libr. 5. accus. *ipse inflammatus scelere, & furore in forum venit: ardebant oculi: toto ex ore crudelitas eminebat.* & libr. 4. de Theomnasto quodam. *Nam cum spiritus ageret in ore, arderent oculi, voce maxima vim me sibi afferre clamaret.* Hom. il. a. de Achille. μένος δὲ μέγα φρένας ἀμφὶ μέλαινα Πύμπλαυτ', ὅσοι δὲ οἱ πύει λαμπρῶντι εἴσκην. id est, spiritu autem mens nigra valde implebatur: oculi autem ei igni ardenti, seu lucenti similes erant. Oculos etiam aiunt esse pudoris sedem. ex quo Socrates in Phædro, ἐγκαλυψάμενος, id est, operta facie de amore disputat. Præterea scribit Aristot. ἡ πρ. β. prouerbiū esse, ὃ ὀφθαλμοῖς εἶναι αἰδῶν, καὶ διατῶ τὸς αἰεὶ παρισσόμενος μάλλον αἰσθύνεται, καὶ τὸς παρῶν ἄποσις, &c. i. in oculis esse pudorem, & propter hanc causam solent eos, qui semper affuturi sunt magis vereri, & eos, qui ad ipsos animum sunt aduerluri. huc pertinet responsum illud Sapphonis: quæ, cum ei Alcæus dixisset, se aliquid ei dicere velle, sed pudore prohiberi, Αἰτ' εἶχες ἐδιδῶν ἡμερον, ἢ καλῶν, καὶ μὴ δὲν εἰπὴν γλυκὺς ἐκκακακῶν, Αἰδῶς μὲν ἔκ εἶχεν σὲ τ' ὄμμα-τ', ἀλλ' ἔλεγες πῶς τῶ δὴκῆ, id est, *siste rerum bonarum, aut honestarum desiderium teneret, neque lingua quicquam turpe proloqui conaretur: non tibi pudor oculos obsideret, sed de re iussa verba faceres.* Oculi defixi significant attentissimam in re aliqua cogitationem: idque vel sine vlla animi molestia, vt il. γ. de Vlysse. Στάσειεν ὕπαι δὲ ἰδέσκει χ' ἰχθονὸς ὄμματα πῆξας. id est, stabat: subtus autem aspiciebat, defixis in terram oculis. Theoc. eid. β. Καί μ' ἐσιδὼν ἄστροργος ὄππ' ἰχθονὸς ὄμματα πῆξας ἔζετ' ὄππ' κλητῆρος. Et cum me aspexisset ferreus ille, & omni affectu humano carens, defixis in terram oculis se debat in sella, seu in lecto. & Apoll. ἀργοναυτ. lib. 3. Η, καὶ ἐπ' ἕδρας αἶχε ποδῶν πάρος ὄμματα ἔπῆξαν, ἃ νδὶ χα πορφύρεσσι ἐνὶ σπῆσι. id est, dixit, & in solum, seu terram illæ ante pedes oculos defixerunt, in duas partibus cogitatione distractæ. vel cum aliqua molestia, vt apud Eurip. Med. ἔτ' ὄμμα' ἐπαίρωσ', ἔτ' ἀπαλάσσοσθα γῆς παρῶσπον. id est, neque oculum attollens, neque à terra os remouens. Interdum admirationem quandam, & stuporem significant. vt Virgil. Æneid. 1. *Dum stupet, obtutuque hæret defixus in vno.* Idem lib. 7. *Talibus Ilionei dictis defixa Latinus Obtutu tenet ora.* Horat. epist. ad Numicium, *Defixis oculis, animoque & corpore torpet.* T. Liuius lib. 21. *utraq; simul obiecta res oculis, animis immobilis parumper eos defixit.* Idem lib. 5. *Gallos quoque velut obstupefactos miraculum victoria tam repentina tenuit, & ipsi pauore defixi primum steterunt, velut ignari, quid accidisset: deinde, &c.* Interdum animum in aliqua re obfirmatum, & perseuerantem: vt, cum Homer. ὀδ. η. oculos Vlyssis cum cornibus, aut ferro comparat, qui Penelopa virum suum presentem quidem, sed nondum agnitum deflentem, ac multis cum lachrymis desiderante, ne tantillum quidem ingemuerit, aut illacrymarit. Οφθαλμοὶ δ' αἰεὶ κέερα ἔστασαν, πῆ σίδηρος Απερμάς ἐν βλεφάρεσι δόλω δ' ὄγε δάκρυα κεύθει. id est, oculi autem vt cornua stabant, aut vt ferrum, immobiles in palpebris, ille

autem dolo lachrymas occultabat. Horat. Od. 5. lib. 3. *Et virilem Toruus humi posuisse vultum. Lacrymastum gaudiū, tum dolor, & luctus exprimit.* gaudium, ὀδυσο. π. Ως ἄρα φωνήσας υἱὸν κώσε, καὶ δὲ παρρηϊῶν Δάκρυον ἦκε χεῖμαζε. id est, sic igitur locutus filium osculatus est, ex genis autem lacrymam misit in terram. & ὀδ. ι. Penelopa Vlyssē agnoscens. Δακρύσασα δ' ἔπιτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας Δερῆ βάλῃ ὀδυσοῖ. id est, illacrymata autem postea recta ad eū cucurrit, manus autem collo implicuit Vlyssis. ibid. de Vlysse. Ως φάτο τῶ δ' ἐπ' μάλλον ὕφ' ἡμερον ἄρα γόοιο. Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρῆα κείδ' εἰδυῖαν id est, sic locutus est. ei autem tanto magis desiderium flendi iniicit. Ille autem plorabat habens vxorem eafcientem, quæ viro essent grata, & iucunda. Terēt. Heautont. *vbi dicimus redisse te, & rogare vi veniret ad te, mulier telam deserit continuo, & lacrymis opplet os totum sibi: vt facile scires, desiderio id fieri tui.* Idem Adelph. Dem. *ob lacrumo gaudio.* Virg. lib. 6. Æn. *alacris palmas utrasque tetendit, Effususq; genis lacrymæ.* Liuius lib. 5. ann. *Certatim patribus plebique manare gaudio lacrymæ.* tales fortasse sunt nouarum nuptiarum lacrymæ, aut certe fictæ. Catull. in carmin. nupt. *At lubet innuptis ficto te carpere questu.* Idem de coma Berenices. *Est ne nouis nuptis odio Venus? anne parentum Frustrantur falsis gaudia lacrymulis?* exemplum lacrymarum ab ægritudine, aut dolore corporis expressarum existat apud Hom. il. β. vbi de Therfite loquitur ab Vlysse percusso. ὀδ' ἰδῶθη, θαλερόν δὲ οἱ ἔκπυε δάκρυ. id est, ille autem incuruatus est, tenera autem ei excidit lacryma. & ὀδυσο. δ. Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρῦτῶ ἔχεν ὄσοι. Μήσαστο γὰρ χ' ἰθυμὸν ἀμύμονος Ἀηπλόχοιο. Τὸν ῥῆος ἔκπυε φαεινῆς ἀγλαῶς υἱός. id est, neque verò Nestoris filius lacrymarum experteis oculos habebat. Recordatus est enim Antiochi sui ab omni ignominia & dedecore vacui, seu vigilantis & strenui, Quem auroræ lucidæ clarus filius interfecit. Terent. Heaut. *lacrymas excussit mihi.* Cæf. libr. 1. de bell. Gall. *Diuitiacus, multis cum lacrymis Casarem complexus obsecrare cepit ne quid grauius in fratrem statueret.* Menelaus apud Eurip. in Helena, ait dici, esse viri generosi lacrymas in rebus aduersis fundere. Καί τι λέγασθαι, ὡς παρῶσ ἀνδρὸς εὐγενῆς, Ἐν συμφοραῖσι δάκρυ' ἀπ' ὀφθαλμοῦν βαλεῖν. id est, Atqui aiunt esse viri generosi in calamitatibus lacrymas ex oculis emittere. *Sudor obortus* sine fatigatione, aut labore corporis, animi ægritudinem, aut molestiam significat. Homer. ὀδυσο. υ. Ἰδῶν, ὡς ἐνὶ σπῆσι δὲ δάκρυαται δὲ μοι ὄσοι. id est, sudabam, vbi aspexi: oculi autem mihi lacrymis oppleti fuerunt. Apollon. lib. α. ἀργοναυτ. Ως φάτο, τῶ δ' αἰὼνι χ' ἰκροπέφων αἰεὶ ἰδρῶς κίμειν. id est, Sic locutus est: ei autem audienti ex temporibus affatim sudor manabat. Hor. sat. 9. libr. 1. *cum sudor ad imos Manaret talos.* M. Tull. epist. ad Appium Pulch. lib. 3. *Vides sudare me, iandudum laborantem, quomodo ea tuear, quæ mihi tuenda sunt, & te non offendam.* Idem libr. 3. Acc. ex epistola Timarch. *fac sciant improbitatem aratorum. ipsi sudabunt, si Dij volent.* Pallor non naturalis, & repentinus significat aliquam animi perturbationem, & maxime metum. Sappho. *Χλωρὴ ὑπὸ δέος,* id est, pallida præ metu, seu ob metum. Homer. ὀδ. χ.

A Ως φάτο τὸς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἶλεν. id est, sic locutus est: eos autem omnes metus pallidus occupavit. & ὁδ. φ. Μνηστῆρον δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χεῖρας ἐπείπετο. id est, procis autem dolor magnus accidit: omnibus autem color immutatus est. Cic. lib. 1. Acc. *Isti color immutatus est: vultus, oratio, mens denique excidit.* Idem in Cluent. *timor eius, perturbatio, suspensus, incertusque vultus, crebra coloris mutatio, qua erant antea suspiciosa, hac aperta, ac manifesta faciebant.* Homer. ἰλ. ν. Ἐνθ' ὄχι δειλὸς ἀνὴρ, ὅς' ἄελμος, ἔξεφράσθη. Τὸ μὲν γὰρ τε κακὸν πρὸς περὶ χεῖρας ἄλλουδ' ἄλλη, &c. id est, hic & homo ignavus, & vir fortis apparuit. Nam ignavi quidem color identidem immutatur. Hor. epist. 1. huius lib. *Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.* Idē epist. 3. eiusd. *Pindarici fontis qui non expalluit haustus,* id est, qui non extimuit. *Capilli arrecti* etiam metum significant. ἰλ. ω. Ὁρθαὶ δὲ πείχες ἔσαν ἐνὶ γαμπύοις μέλεσσι. id est, arrecti autem pili steterunt in membris flexibilibus. Virgil. *Aeneid. 2. & 3. Obstupui, steteruntque come, & vox faucibus haesit.* Plato in *Ionē*, ὀρθαὶ αἱ πείχες ἴσανται ὑπὸ τοῦ φόβου. id est, recti autem pili stant ob metum, seu prae metu. *Manum ad os apponere* significat aliquid dici, quod is, qui dicat, ab aliis exaudiri nolit. Cael. ad Cic. lib. 8. *At Domitius, cum manus ad os apposuit. Cordis latratus* significat iram efferuescentem. ὁδ. υ. de Vlyssē iam iam interitum procis meditante. κραδίη δὲ οἱ ἐνδον ὑλάεσσι. id est, cor autem ei intus latrabat. Nam cor ira sedes est, ut alibi annotauimus. *Femoris percussio*, index doloris. Homer. ἰλ. π. αὐτὰρ Ἀχιλλεύς Μηρῶ πλῆξέ μιν παρὰ τροχίῃα προσηέπειν. id est, At Achilles femoribus percussis Patroclum allocutus est. & ὁδ. γ. Ὠμῶξεν δ' ἄρ' ἐπέετα, καὶ ὦ ππλήζετο μηρῶ Χερσὶ καταπρωῶσσι. id est, miserum se exclamavit, & sua femora percussit manibus pronis. & ἰλ. μ. Δὴ ῥα τὸτ' ὦμῶξεν π, καὶ ὦ ππλήζετο μηρῶ Ἀίσιοις ὑρτακίδης. id est, Tunc se miserum clamavit, & sua femora percussit Aësius Hyrtacides. Plutarch. lib. εἰ αὐτὰρ κῆς ἢ κακία πῶδες κακοδαμνοῖεν. θυμὸν δ' ἐκ ἀνπίστιας δυσοφοῦνται μετανοῖα, μὴ βοήσασιν, μὴ δὲ τὸ πειχῶν λαβέδωσιν, ἢ τὸν μηρὸν κρῶσαι: οὕτω καὶ πυρὸς ὄσιν ἢ κακία καὶ σιδήρου βιαιοπέεα. id est, ira autem efferuescenti, & ægrè aliquid ferenti propter aliquod factum, quod infectum nolit, numquā persuaseris, ut non clamet, & non capillos laceret, aut femur percutiat: ita & igne & ferro violentior vitiositas est. Plaut. in *Milite glor. digitis rationem computat, feriens femur dexterum.* Idem in *Trucul. hoc vide: dentibus frēdit: icit femur.* licet huc etiam ascribere illud M. Tull. in *Bruto*, quod supra produximus, *frons non percussa, non femur.* Idem *Tuscul. 3. muliebres lacerationes genarum, pectoris feminum, capitis percussio. Inflare buccas*, quod Græci dicunt πᾶς γνάθος φυσᾶν, est irascentis. Hor. sat. 1. li. 1. *Quid causa est, merito quin illis Iupiter ambas Iratus buccas inflat?* videtur esse & insolescentis, ut apud Demosth. γνάθος φυσῶν. *Mordere labra*, minantis. Hom. ὁδ. α. & υ. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδᾶξ ἐν χίλεισι φῶπις. id est, illi autem omnes dentibus labra mordentes, seu mordicus labra tenentes. idem significat interdum *caput monere*, ut supra diximus. *Ridere labris* significat risum simulatum, ut ἰλ. ο. ἡδ' ἐγέλα-

σε χεῖλεσι. id est, illa autem risit labris. Tale est illud de Vlyssē. ὁδ. υ. μεῖδῃσε δὲ θυμῷ Σαρδόνιον μάλα πῖον. id est, subrisit autem animo Sardonium quendam risum. & ὁδ. σ. de Penelopa. *Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασεν, ἔπος τ' ἔφατο.* id est, frustra & sine causa, vel non ex animo risit, & locuta est. Non dissimile illud est, *ridere malis alienis.* Homer. ὁδ. υ. de procis, οἱ δ' ἡδὴ γαστροῖσι γλώων ἀλλοτρείοισιν id est, illi autem malis iam ridebant alienis. Horat. satyr. 3. lib. 2. *Cum rapies in ius malis ridentem alienis.* Dentium crepitu, & stridore metus arguitur. Hom. ἰλ. ν. πάταρος δὲ πρὶν ἔ' ὀδόντων. id est, crepitus autem dentium fiebat. M. Tull. *Tuscul. 4. ex quo fit, ut terrorem pallor, & tremor, & dentium crepitus consequatur. Manus tollere gestus vel admirantium, vel latantium, vel precantium.* M. Tull. in *Lucullo. Hortensius autem vehementer admirans, quod quidem perpetuò Lucullo loquente fecerat, ut etiam manus saepe tolleret, &c.* Idem epist. ad Cæsar. lib. 7. *sustulimus manus ego & Balbus: tanta fuit opportunitas, ut illud nescio quid, non fortuitum, sed diuinum videretur.* Catull. de quodam, & Caluo. *Admirans ait hec, manisque tollens, Dij magni, salicippium disertum.* T. Livius lib. 24. *Ad quam vocem cum clamor ingenti alacritate sublatus esset, ac nunc complexi inter se gratulantesque, nunc manus ad calum tollentes, bona omnia populo Rom. Gracchòque ipsi precarentur, &c.* Hor. sat. 5. lib. 2. *Importunus amat laudari, donec, obe iam, Ad calum manibus sublatis dixerit.* Hom. ὁδ. σ. Χεῖρας ἀναρῶμενοι γέλω' ἔκθανον. id est, manibus sublatis risu emoriebantur. *Pectoris percussio* seipsum reprimentis gestus est. Homer. ὁδ. υ. Σπῆθος δὲ πλῆξας κραδίῳ ἠνίπαπε μῦθῳ. id est, pectore autem percusso cor suum sermone increpuit. est & dolentis, ægrè que aliquid ferētis. Hom. ἰλ. σ. de antillis Achillis, *audito de nece Patrocli nuntio, exanimatis. ἐκ δὲ θυεῖσε Ἐδραμον ἀμφ' Ἀχιλλῆα δαίφρονα, χερσὶ δὲ πῖσαι Σπῆθεα ππλήζοντο.* id est, foras autem cucurrerunt ad Achillem bellicosum: manibus autem pectora percussiferunt. Plaut. in *Mil. glor. cogitans pectus digitis pulsat, cor, credo, enocaturus foras. Soluta genua pauorem, & perturbationem animi significant.* ὁδ. δ. Ως φάτο, τῆς δ' αὐτῆς λύτο γόνατα, καὶ φίλον ἦτορ. Διὸ δὲ μιν ἀμφασίῃ ἐπέων λάβε, τῶ δὲ οἱ ὄσσε Δακρυόφιν πλῆσθην, θαλερῆ δὲ οἱ ἐκπῖσε φωνή. id est. Sic locutus est: eius autem ibi soluta sunt genua, & carus animus: diu porrò silentium, & impotentia loquendi eam cepit: oculi autem ei lacrymis completi fuerunt, & tenuis vox ei excidit. in hoc exemplo multa cōcurrunt externati animi indicia, genua soluta, linguæ stupor, & silentium, oculi lacrymis oppleti, vox interclusa. & ὁδ. ω. Ως φάτο, τῆς δ' αὐτῆς λύτο γόνατα, καὶ φίλον ἦτορ, Σῆματ' ἀναγόντες, τὰ οἱ ἐμπῆδα πῖφρα δ' ὀδύσους, id est, Sic locutus est: eius autem ibidem soluta sunt genua, & carus animus, cum signa agnouisset, quæ ei certa dixisset Vlyssēs. omitto quod scriptores per genuum firmitatem, aut viriditatem, atatem integram, & corporis vireis significant, ut annot. ad Od. 13. epod. *Supplices tangebant eorum genua, quibus supplicabant.* ὁδ. γ. vbi Vlyssēs Pallas di pastoris similitudinem præ se ferenti supplicat. οἱ τὸρ ἔσθγε Εὐχόμεαι, ὥστε θεῶ, καὶ σὺ φίλα γόνατ' ἰκέων. id est

A est, Te enim precibus maximis obsecro, vt deum, & ad tua cara genua accedo. & Eurip. Hecuba, *Αγάμεινον, ἱκετεύω σε πῶνδε θρόνων, ὅσων γαίῳ, δεξιῶν τ' εὐδαίμωνος?* id est, Agamemnon, supplex ad tua genua accido, & per tuum mentum te oro, & per tuam dexteram beatam. & *il. a. de Thetide, Καίρα παροῖτ' αὐπίο καθέζετο, ἔλαβε γένων Σκαμῆ, δεξιῆ δ' ἀρ' ἴω' ἀνθραλέως ἐλῶσα.* id est, & ante eum sedebat, & genua eius laua prehendit: dextera autem mentum tetigit. *ὁδ. δ. Τόνεκα νῦν τὰ σά γένετ' ἱκένομαι, αἰκ' ἐθέληθαι.* id est, Quare nunc ad tua genua accedo, si fortè velis, & c. & *il. ω. ἀγχι δ' ἄεσ' εἰς Χερσὶν Ἀχιλλῆος ἔλαβε γένατα, ἔκωσ' χεῖρας.* id est, propè autem cum staret, manibus Achillis genua prehendit, & osculatus est manus. T. Liuius libr. 45. *Summittentemque se ad pedes sustulit, nec attingere genua passus.* ex quo *γενᾶσαι*, quod idem ferè valet, quod supplicare. *ibid. Καί ποτε δὴ παρὰ θῆνα θαλάσσης εὐρυπύροιο Ηἰα πολλά θείες γυμνέμενος.* id est, Et tunc præter littus maris latè meantis ibam precibus deos fatigans, & genua flectens. Osculabantur autem etiam veteres os, & manus, & superiores inferiorum, & inferiores superiorum, tum in salutationibus, tum in gratulationibus. *ὁδ. ω. Vlysses Laërtem patrem osculatur, Κῦσε δέ μιν πατρὸς ὄπταλμῶν.* id est, Osculatus autem est eum circum hærens, affiliens. *ibid. Vlysses Doliu ferui dexterā osculatur. Ὡς αὖ' ἔφη, Δόλιος δ' ἰδὺς κίε χεῖρε πετάσας Ἀμφότερας ὀδυσσεὺς δὲ λαβὼν κίε χεῖρ' ὄπταλμῶν.* id est, Sic locutus est: Dolius autem reetà ibat manibus ambabus expansis. At Vlysses osculatus est ei iuncturam manus. Plutarch. in Caton. *Ἐπιπέτων τὰ ἰμάτια πῆσ' ἢ βαδίσει, ἔκατοι φιλοῦντων τὰς χεῖρας.* id est, cum subijcerent vestimenta pedibus, quā ingrederetur, & manus oscularentur: Corn. Tacitus de Nerone, *ad genua ipsius aduoluit, & dexteram osculatus fatigare.* Vlysses Telemachum filium osculatur, *ὁδ. π. Ὡς ἄεσ' φωνήσας υἱὸν κῦσε.* id est, sic locutus filium osculatus est. Eumeneus & Dolius Vlyssis ferui, caput & humeros domini osculantur: & item Vlysses illorum. *ὁδ. φ. Ἐκώεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλῶν τε ἔκωσ' Ὡς δ' αὐτῶν ὀδυσσεὺς κεφαλὰς, ἔχεῖρας ἔκωσσε.* id est, & osculabantur amplectentes caput & humeros. eodem modo autem Vlysses eorum capita & manus osculabatur. Etiam manus tangebant. Patercul. *salutationis noua quadam exsultatio, & manum coniungendi cupiditas.* Virg. *Æn. lib. 7. Pars mihi pacis erit, dextram tetigisse tyranni.* Lucret. lib. 1. *tum portas propter abena signa manus dextras ostendunt attenuari Sape salutantum tateu præterq. meantum.* Nam etiam signorum ad portas urbium positorum manus tangebant, & osculabantur & qui ex vrbe exibant, & qui peregre in urbem redibant. Pedibus terram percutere, vim doloris significat. *ὁδ. σ. de Iro, σὺν δ' ἠλασ' ὀδόντας λακτῶν ποδιζαίαν.* id est, compressit autem denteis pede terram calcitrando pullans. Idem ferè pedem supplodere, nisi fortè gestus est indignantis, & graui terferentis. Cicer. Bruto, *nulla pedum supplotio.* Idem lib. 1. de orat. ad Qu. Fratr. *Quid multa? pedem nemo illo in iudicio supplotit. Trahere pedibus,* est indignis modis accipere, & contumeliosè tractare. Homer. *il. α. Πῶς ποδὲς πεπαρῶν δὸν βηλῆ θηρασίοιο.*

id est, deiecit eum pede potrectum a pavimento diuino. & *ὁδ. σ. Εἶλε δὲ ἐκ παροῦροιο λαβὼν ποδὲς, ὄφρ' ἴματ' αὐλήν, Αἰθῆσας τε θύρας.* id est, trahebat autem eum ex vestibulo pede prehensum, donec peruenit ad aulam, & porticus foreis. *ὁδ. π. Vlysses Telemacho præcipit, ne, etiam si se proci pedibus trahant, eius rei pœnas repetat, eoue facto commoueatur, sed potius tacitus ferat. Εἰ δὲ μ' ἀπημύσσοι δόμον κῆρα, σὸν δὲ φίλον κῆρ Τετράτω ἐν σήησσι κακῶς πάροντος ἐμοῖο, Ἦνσθ' ὁ δὴ δῶμα ποδῶν ἔλκωσι θύραζε.* id est, si autem me ignominia & contumelia afficient in domo: tuus animus in pectore ferat dum in me mala à procis ingeruntur, quamuis me per domum pedibus foras trahant. Et qui cadunt in acie apud Homerum, trahuntur pedibus vel à suis, vt sepeliantur, vel ab aduersariis, vt spolientur, & obijciantur feris: à suis, vt *il. λ. ἦτοι ὁ ἰφιδέμαντα κροίγητον καὶ ὄπαταιν Εἶλε ποδὲς μεμαῖος.* & c. ab aduersariis, vt *il. ν. Ὡς εἰπὼν ποδὲς εἶλε κτ' κρατερῶν ὑμίνων Ἠρώς ἰδομενεύς.* id est, sic locutus pede eī traxit in prælio heros Idomeneus. & *ὁδ. σ. Εἶλε γέρον παροῦρου, μὴ δὴ πάρα καὶ ποδὲς ἔλκω.* sic Virg. de Caco libr. 8. *Æneid. Pedibus informis cadauer Protrahitur.* Cic. ad Attic. lib. 4. *fratrem meum, & te si habeo per me ista pedibus trahantur, vobis ἐμφηλοσοφῆσαι possim.* Idem ad Volum. lib. 7. epist. *Nam de iudicijs quòd quereris, multo laboro minus: trahantur per me pedibus omnes rei.* T. Liuius lib. 34. *hanc vocem Dionysius solebat usurpare, non equo insidetem, sed pedibus tractum tyrannum debere relinquere tyrannidem. Tremor corporis metum, & ignauiam significat. ὁδ. σ. de Iro cum Vlyse certamen ineunte. σάρκεις δὲ παρὰ τρωμίοντο μέλεσσι.* id est, carnes autem circa membra contremiscebant. *ibid. de eodem, Τῶ δ' ἔπ' ἔπι μᾶλλον ἰσὸς σφόδρος ἠλυθε γῶια,* id est, ei autem etiam magis ac magis tremor in membra penetrauit. Horat. Ode 23. lib. 1. *Et corde & genibus tremit.* Hom. *il. ν. Ἐπὶ ὄρε δειλὸς ἀνὴρ,* & c. vt sup. pag. 288. versu 15. sed hæc fuerit, (vt ait Thucyd.) ἐκβολὴ λόγου. nunc ad pensum nostrum reuertamur.

OCCUPAT OBSCURI SPECIEM] obtinet, & præ se fert speciem hominis suam sententiā suāque consilia nimium occultatis, hominis tecti: quem κρυψίνου appellat Græci.

TACIT. AC.] taciturnus præ se fert speciem hominis acerbi, hoc est, immitis, & inhumani.

LEGES, ET PERC. D.] disces ex libris doctorum, qui scripserunt, & quæres ex doctis, qui adhuc viuunt.

TRAD. LENIT ÆV.] placidè, quietè, tranquillè atatem agere, nonnulli libri manu scrip. habent, *transducere.*

NE TE SEMPER INOPS] magna est hic librorum inter se dissensio. Nam alij habent, vt vulgati ferè omnes, *Ne te semper, & c.* & prox. versu *Ne pauor, & c.* quomodo edendum curauimus: alij, *Non te semper, & c.* & item proximo versu, *Non pauor, & c.* alij versu, *Num te semper, & c.* & prox. versu, *Num pauor, & c.* quam postremam scripturam reiicio.

INOPS CVP.] cupiditas, quæ numquam expletur: quæ semper desiderat, semper eget. supra Od.

A Od. 16. lib. 3. *Magnas inter opes inops.*

MEDIOCRITER UTILIVM] qualia sunt bona fortuna: quæ (vt ait Terent. Heaut.) *perinde sunt ut illius animus, qui ea possidet: Qui uti scit, ei bona: illi, qui non utitur recte, mala.*

VIRTUT. DOCTR. P. NAT. NE DONE] quæstio est à veteribus sæpe & multum agitata vtrum virtus sit διδασκόν, id est doctrina cõstet, necne. Plato in Menone, ἀλλ' ἔσθ' ἡ ἐκείνου ἀν' ἡ δὲ ἴσα, ὁ παρ' ἡρώδω τὸ πᾶσι, καὶ σκέψασαι, καὶ ἀκούσασαι πότερον ὡς διδασκῶν ὄντι αὐτῷ δεῖ διηγεῖσθαι, ἢ ὡς φύσει, ἢ ὡς πρὶ ποτε πρὸ πω τῷ ἀγγιγνομένῃ τῆς ἀνθρώπων τ' ἀρετῆς, id est, Atequid em illud libentissimè, quod rogabā primū, & considerarim, & audierim, vtrum ad virtutem aggredi oporteat, vt sub doctrinam cadentem, an vt natura, an vt aliquo alio modo hominibus contingentem. vbi videtur ad extremum probare, eam neque à natura inseri, neque doctrina quæri, sed diuinitus hominibus euenire: idemque disputat in Protagora. Xenophon verò contrā ἀπομνημ. α. videtur sentire, virtutem vsu & exercitatio

B ne comparari, his verbis, ὁρῶ γὰρ ὡς αἰετὸν τὰ τῶ σῶματος ἔργα τὸς μὴ τὰ σῶματα ἀσχοῦντας, ἢ δειναμένους ποιῆν: οὕτω καὶ τῆς ψυχῆς ἔργα τὸς μὴ τὴν ψυχὴν ἀσχοῦντας, ἢ δειναμένους, &c. id est, video enim, quemadmodum muneribus corporis fungi non possunt, qui corpora non exercent: ita neque animi munera eos obire posse, qui animum non excolunt. Isocrates in oratione καὶ σοφιστῶν disertè negat, iustitiam, ceterasque virtutes doctrina contineri, his verbis, καὶ μηδεὶς οἶδ' ἂν με λέγειν, ὡς ἐστὶ διηγουμένη διδασκόν. ὅλως μὲν γὰρ ἡ δειμίαν ἠγέμεθα τίχλει πιαύτῳ εἶναι, ἢ πῶς κακῶς πεφυκόσι παρὲς ἀρετῆν, σωφροσύνην ἢ δικαιοσύνην ἀνεμπούησεν, id est. Et nemo putet me dicere iustitiam doctrina aliqua contineri. Omnino enim nullam tantam artem esse arbitror, quæ in eis, qui ad virtutem nō sunt apti natura, temperantiam aut iustitiam ingenerare queat. & Theognis ait, procreate hominem, & alere, longè facilius esse, quàm prudentiam, & bonos mores inserere: neque quemquam adhuc rationem excogitare potuisse, qua ratione eum, qui sit imprudens, atque improbus, prudentem, & probum efficere queat: denique morbos omneis animi, insanabileis esse. Quod si medicis hanc vim dedisset deus, vt vitio animi maderi, & duras, seu vitiosas hominum menteis sanare possent: multas & magnas mercedes laturos esse. Theognidis verus sunt hi, Φύσει, καὶ θρέψαι βροτῶν, ἢ φρένας ἐδάλας ἐνθήμεν, ἢ δεις πῶ τ' ἔπιφράσατο, Ὅ π' πῶς σῶφρον ἔθηκε τὸν ἀφρονα, καὶ κακὸν ἐδάλον. Εἰδ' ἀσκληπιάδαίς τ' ὅτ' ἔδωκε θεός, ἰατρῆν κοῖοτητα, καὶ ἀπερὸς φρένας ἀνδρῶν, Πολλὸς ἀν' μισθὸς καὶ μετὰ λυγρὸν ἔφερον. Idem tamen alibi videtur contrarium probare, vt notat Plato in Menone, quem supra cõmemorauimus, his verbis. Εὐδωλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐδάλα διδάσκει, ἀν' δὲ κακοῖσι Συμμιγῆς, ἀπολείς καὶ τ' εὐόντα νόον. id est, Nam bona condisces ex fortibus atque bonis, sed Cum prauis pereat, nata etiam bona mens. M. Tull. epist. quadam ad Attic. lib. 1. o. videtur sentire virtutem doctrina, & ratione parari, his verbis, quamquam locus est aliquantum corruptus. *Quod si adhuc nullum est, esse tamen potest, aut ἀρετὴν non ἐστὶ διδασκόν, quod mihi persuaderi non potest.* Idem in

C Partit. orator. hanc quæstionem trimembrem facit, cum ab Horatio fiat bimembris. sic enim M. Tull. *quoniam pacto virtus pariat, naturæ an ratione, an vsu.* Idem pro Archia poeta ait *sapius ad laudem, atque virtutem, naturā sine doctrina, quam sine natura valuisse doctrinam.* Aristoteles in lib. de moribus ad Nicom. vult virtutes eas, quæ ad mores pertinent, à doctrina, & vsu perfici, à natura inchoatas. Pindarus naturam, & id, quod natura valet, arti, ac doctrinæ, virtutibusque doctrina partis semper anteponebat. nō longè abiero. Olym. carm. nono. Τὸ δὲ φύσιν (inquit) κράτιστον ἅπαν. πολλοὶ δὲ διδασκῶν ἀνθρώπων ἀρετῆς κλέος ἄριστον ἐλέσθαι. id est, id, quod natura valet, & viget, omne est optimum. Multi autem homines virtutibus doctrinæ partis laudem consequi studuerunt. Idem vndecimo ait, id, quod natura nobis est insitum, nihilo facilius commutari posse, quàm leonis, aut vulpis ingenium mutari solet. sic Pind. τὸ γὰρ ἐμφυῆς, ἢ τ' ἀθ' ὠν ἀλώπηξ, ἢ τ' ἐρίβρομοι λέοντες διαλλάξαντο ἦθος. Idem Nem. tertio carm. demonstrat, eum, qui arte ac doctrina sola nitatur, in vtramque partem, vacillare ac titubare: eum verò, qui naturæ bono fretus sit, recteque sentiat natura, certo semper in loco consistere. συγγενεὶ δὲ πρὸς εὐδοξίαν μέγα βριθεὶ. ὅς δὲ διδάσκει ἔχει, ψαφηνὸς ἀνὴρ, ἄλλοτε ἄλλα πένων ἔσσοι ἀστυκί κατέβη ποδὶ μύριαν δ' ἀρετῶν ἀτελεῖ νόω γένετα.

QVID MINVAT CVRAS] quibus animum fodicantibus, tranquille, & beate viui non potest. *minuat* autem posuit pro tollat, atque euellat, vt sit λιπότης, seu ἐλαττωσις.

QVID TE TIBI REDD. AMIC.] sibi amicum eum intellige, non, qui sit φιλαυτὸς (est enim hoc nomen odiosum, & in vitio locum habet, nisi ita accipias, vt eleganter explicat Aristoteles lib. nono de moribus ad Nicom. pro eo, qui optimā sui partem, id est, mentem colit) sed qui suauiter, & iucundè viuat, qui sibi faciat benè, qui denique non imitetur senem illum Terentianum seipsum excruciantem: qualis est auarus: vtpote qui bonis quæsitis vt frui non audeat, sed iis parcat, tanquam sacris. sic fat. 2. lib. 1. *hic vix credere possis, Quam sibi non sit amicum.* Sicigitur hæc explico, *quid te tibi redd. am.* id est, quæ res tibi animū tranquillet vt statim ipse interpretatur Horat. καὶ ἐπιζητήσιν.

QVID P. TRANQUILLET] Videtur esse ἐπιζητήσις, seu ἐρμηνεία, id est interpretatio eorum, quæ proximè dixit, *quid te tibi. am.* vt dixi. *tranquillet* autem id est, tranquillum efficiat: quo verbo vtitur M. Tull. libr. 1. de Finibus, *que [iustitia] non modo numquam nocet cuiquam, sed contra semper alit aliquid tum vi sua, atque natura, quod tranquillet animos, tum spe nihil earum rerum defuturum, quas natura deprauata desideret, &c.* idem Topic. perorationis effectus hic debet esse, *vt aut perturbentur animi, aut tranquilluntur.* Corn. Nepos in vita Attici, *Tranquillatis autem rebus Ro. remigravit Romam, &c.* Plautus Captiuus, *Ille demum antiquis est adolescens moribus, Qui numquam vultum tranquillavit gratis.*

HONOS, AN DVLCI LVCELL.] Imperia, & magistratus, an amplificatio rei familiaris, Bbb ij liaris,

Aliaris, negotiatio, mercatura. de honore, & honoris studio audi Xenophontem in Hierone. *καὶ γὰρ μοι δοκί, αἰέρον, τότο διαφέρειν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζωῶν τῆς πμῆς ὀρέζωμαι. ἐπί σιπῶν τε, καὶ ππῶν, καὶ ὑπῶν, καὶ ἀρροδισίαις πάντα ὁμοίως ἠδέσθαι ἔοικε τὰ ζῶα· ἢ δὲ φιλοπμῆα ἔπ' ἐν πῆς ἀλόγῳι ζωῶις ἐμφύεται, ἔπ' ἐν ἀπασιν ἀνθρώπων. Οἷς δ' αὖ ἐμφύη πμῆς τε, καὶ ἐπ' ἠγνῆ ἔρωι, ἔπ' οἷσιν ἠδὴ οἱ πλείστον τῶν βοσκημάτων τῶν διαφέροντες, ἀδρες δὲ, καὶ ἔκπ' ἀνθρώπων μόνον νομίζωμαι. ὥστε ἐμοὶ μὲν εἰκότως δοκεῖτε ταῦτα πάντα ὑπμῆεν, ἀ φέρετε ἐν πρῶνιδι, ἐπ' ἑσπ' πμῆα δὲ διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ ἔδμῆα ἀνθρώπων ἠδὴ τῶ θεῶι ἐγλυπῆρω δοκεῖ εἶναι, ἢ ἢ ἀεὶ τὰς πμῆς εὐφροσῶν. id est, *Nam mihi videtur homo, o Hiero, reliquis animantibus eo prestare, quod honorem expetit. quandoquidē cibo, & potione, & somno, & rebus Veneris omnes animantes videntur aequē delectari. Honoris autem cupiditas neque in animalibus rationis expertibus in nascitur, neque in omnibus hominibus. In quibus vero honoris, & laudis amor fuerit innatus, huius iam plurimum a pecudibus differunt, viri quippe, & non iam homines habendi sunt. Quare haec omnia, qua in tyrannide sustinetis, ac toleratis, merito mihi perferre videntur. Etenim nulla voluptas humana ad mentem divinam propius accedit, quam ea, qua in honore versatur, iucunditas.* De lucro multa quidem dici possunt, quam obrem probabile sit, dulce ab Horatio dictum esse. sed hominis sit otio lectorum abuten tis longum esse in re aperta, hoc tantum dicam, lucrum à Græcis κέρδος appellatum, quasi κέρη ἢ ὄδω, id est, cor delectans. notum illud, *lucri bonus odor ex re qualibet.* Grauius autem, & præclare Ægio ille apud Plaut. Capt. *Non ego lucrum omne esse utile homini existimo. Scio ego: multos iam lucrum luctulentos [al. lutulentos] homines reddidit. Est etiam ubi profectò damnum praestet facere, quam lucrum.* cui consentaneum est illud Menandri: βέλπτον ἔπ' κέρδος ἐν πῶσι σκοπῆν: id est, optimum est non in omnibus lucrum spectare. & illud κέρδη ποτὲς ζημίαν ἀεὶ φέρει. id est, mala lucra semper sunt damnosa. nefarium illud. Τὸ μὲν δικαίου πλὴν δόκῃσιν ἀρτυσο· τὰ δ' ἔργα τῶ πῶν θρωῶντος, ἐνθα κερδαίνεις, id est, *virum quidem iusti opinionem comparato: facta autem hominis omnia facientis, ubi quaestum facies.* cui consentaneum illud Sophoclis, Τὸ κέρδος ὕδω, καὶ ἀπὸ ψυδὲς εἶν, id est, *dulce lucrum est, etiam si ex mendacio proficiatur.* Lucellum igitur fortassis appellavit dulce, quia lucro omnes ferè capiuntur, ut testatur idem his verbis, *Ὡς ἔδεν ἀπ' ἡλῶς ὕγιες ὄδω ἔδενός, Ἀλλ' εἰσὶ τῶ κέρδος ἀπαντες ἠτῶνες.* Nam nihil reuera quicquam incorruptum est, sed omnes lucro sunt infirmiores. Itaque Bias Priensis interrogatus, quare facienda delectetur homo, lucro faciendo, inquit, ἐρωτῆθεις πῶ ποιῶν ἀνθρώπων τέρπεται, κερδαίνων, ἔφη.*

AN SECR. ITER] tralatio est, ut & in hoc proximo, quod sequitur, & fall. sem. vita. nam per secretum iter, vita genus à luce forensi, & strepitu populi, & aulis principum remotum significat.

FALLENIS SEMITA VITÆ] vita ab aulis principum, à forensi strepitu, ab aura populari remota: vita degenda ratio obscura. vita fallens, idem, quod vita latens, obscura, incognita, ignorata. notum illud *καθὲ βιόσας.* supr. annot.

ad epist. ad Scauam. *semita vite* autem tralatio est, ut dixi. sic sup. epist. prox. *Mirabor vita via si conuersa decebit.*

ME QUOTIES REF. GEL. DIG.] Quoties (inquit) me recreat Digentia, fluuius non ita magnus, minimè que nauigabilis, ut iuuo, quàm fluuiio, similior sit, id est, quoties sum in meo fundo Sabino: (cuius situs & forma supra descripti sunt epist. 16.) quid me cogitare, quid me à diis immortalibus precari credis?

QUEM MAND. BIBIT] Mandelam, vicum, seu pagum fuisse in Sabinis apparet ex ipsius Horatii verbis: per quem, seu iuxta quem Digentia fluebat. de quo in epist. illa 16. *Fons etiam riuo dare nomen idoneus, ut non Frigidior, &c.*

RVGOSAS FR.] frigore contractus.

SENTIRE] cogitare, seu iudicare potius, vel existimare.

PRECARI] ἐυχῆσαι, optare. sic Catull. ad Furium. *Et sestertia, qua soles precari Centum, desine. nã fat es beatus.* Nã ἐυχῆ apud Græcos & preces, & optata significant: & ἐυχῆς ἀξια res, quæ optari potius quàm sperari possunt: & ἐυχῆς ὁμοια, apud Platonem, id est optatis similia.

UT MIHI VIVAM] non potentioribus, id est, ut meo modo, meoque arbitratu viuam, non potentiorum.

SI QUID SUPERESSE VOL. D.] pulchra ὄπθε ἐσπυσις, seu ἐπαυρόσως. Nam *Quis scit, an adiciant hodierna tempora summe [al. vite] Crastina diu superi?* Od. 7. lib. 4.

PROVISÆ FRVG. IN ANN.] prouisæ in annum, non in multos annos. dixit enim supr. Od. xi. lib. 1. *& spatio breui Spem longam reseces.* sic autè loquitur Cæs. lib. 1. de bello ciuili *Multum erat frumentum prouisum, & conuectum superioribus temporibus.* & Horat. de arte poet. *Verbaque prouisam re non inuita sequentur.*

NE FL. DV. SPE PEND. H.] id est, ut ne pendeam à bonis incertis, ac speratis, sed potius fruar presentibus, ac paratis: vel ne semper incertus sim, pendens à futuris, sed potius presenti vitæ iucunditate fruar, ac potiar.

SED SATIS EST, &c.] dissentiant hic libri veteres inter se. alij enim habent, *Sed satis est orare &c.* alij. *Hac satis est, &c.* vtraque lectio probabilis est.

QUI DONAT, ET AVFERT] Græci poetæ Deos appellant δαῖτῶρας ἑσῶν: id est largiores bonorum.

ÆQVVM ANIM.] animum æquabilem, moderatum, & presentibus contentum, animi æquitatem. vide annotata ad Od. 3. lib. 2. quibus adde aliud exemplum ex M. Tull. pro M. Marcello, *hic tu modum tuae vitæ non salute Reip. sed æquitate animi definies?* Sic autem hic locus intelligendus, & interpretandus est, non, ut ludi magister quidam nuper homo ad risum mouendum, quàm ad docendum, aptior, multis audientibus asseuerabat, *virtutem, & iustitiam mihi ipse comparabo,* quasi significet Horatius, bona externa, & fortuita à diis esse petenda, atque optanda: iustitiam verò & cæteras virtutes, à nobis sumendas: ut est apud M. Tullium

A Tullium lib. 3. de nat. deorum. Num quis quod bonus vir esset gratias diis egit umquam? at quod diues, quod honoratus, quod incolumis: Ionemque optimum maximum ob eam rem appellant, non quod nos iustos, temperantes, sapientes efficiat, sed quod saluos, incolu meos, opulentos, copiosos. non igitur eadem omni ex parte loquuntur Cicero & Horatius: sed ille quidem bona fortuita à diis petenda, virtutem à nobis: Horatius autem quod ad primum quidem illud attinet, idem, quod Cicero dicit, bona externa à diis esse precibus flagitanda: quod ad alterum, & secundum, non idem loquitur, sed æquitatem animi, siue (vt ita dicam) æquanimitatem, & eubuiam esse à nobis promendam, & sumendam significat

19. AD C. CILNIVM
Mæcenatem. 3.

PRISCO si credis, Mæcenatæ doctæ,
Cratino:

B Nulla placere diu, nec viuere carmina
possunt,
Quæ scribuntur aquæ potoribus. vt malè
sanos,
Adscripsit Liber Satyris, Faunisque poe-
tas.

Vina ferè dulces oluerunt manè camæna:
Laudibus arguitur vini vinosus Home-
rus.

Ennius ipse pater numquam, nisi potus, ad
arma

Prosiluit dicenda. forum, putealque Li-
bonis

Mandabo siccis: adimam cantare seueris.

C Hoc simul edixit, non cessauere poeta
Nocturno certare mero: putere diurno.
Quid? si quis vultu toruo ferus, & pede
nudo,

Exiguaeq; toga simulet textore Catonem:
Virtutemne representet, morésque Ca-
tonis?

Rupit Hyarbitam Timagenis æmula lin-
gua:

Dum studet urbanus, tenditque disertus
haberi.

Decipit exemplar vitij imitabile. quod si
Pallerem casu, biberent ex sanguine cu-
minum.

O imitatores, seruum pecus: vt mihi sæpe
Bilem, sæpe iocum vestri mouere tumul-
tus.

Libera per vacuum posui vestigia prin-
ceps:

Non aliena meo pressi pede. qui sibi fidet
Dux, reget examen. Parios ego primus
Iambos

Ostendi Latio, numeros, animosque se-
cutus

Archilochi, non res, & agentia verba
Lycamben.

Ac ne me folijs ideò breuioribus ornes,
Quod timui mutare modos, & carmi-
nis artem:

Temperat Archilochi Musam pede mas
cula Sappho:

Temperat Alcæus: sed rebus, & ordine
dispar

Nec socerum querit, quem versibus obli-
nat atris:

Nec sponsa laqueum famoso carmine
nectit.

Hunc ego non alio dictum prius ore, La-
tinus

Vulgauit fidicen. iuuat immemorata fe-
rentem

Ingenuis oculisque legi, manibusque te-
neri.

Scire velis, mea cur ingratus opuscula le-
ctor

Laudet amè que domi: premat extra li-
men iniquus.

Non ego ventosa plebis suffragia venor
Impensis cenarum, & trita munere vestis.

Non ego, nobilium scriptorum auditor,
& vltor,

Grammaticas ambire tribus, & pulpita
dignor.

Hinc illæ lacrymæ. spissis indigna thea-
tris

Scripta pudet recitare, & nugis addere
pondus,